

בעזרת השם יתברך

מי שלומד בכל יום ארנ שלשת
הלמודים האלו, בונה לעצמו

בי"ת נצחי

זוה מרו שהו'ף לפניו ק'עז'מי
עז'מים ולנצח נצחים (אשר בחל).

למוד יומי

ב'בלי י'רושלמי ת'וספתא
בעריכה מפארת מוקדת ומפסקת

פרישת תזריע - מצורע תשפ"ג

היכל הקודש ברסלב

181 Huschke Road, Liberty NY 12747

היכל הקודש

כארא פארק

4801 11th Ave,
Brooklyn NY 11219
347.760.5924

היכל הקודש

קרית יואל

8 Premishlan Way.
Monroe NY 10950
845.243.0563

היכל הקודש

מאנסי

32 Dolson Road
Monsey NY 10952
347.733.7551

היכל הקודש

בני ברק

רחוב ירושלים 2
052.760.5715

היכל הקודש

וויליאמסבורג

27 Skillman Street
Brooklyn NY 11205
718.384.1652

היכל הקודש

קרית יואל

8 Hayes Ct.
Monroe NY 10950
845.467.5299

היכל הקודש

בלומינגטאון

24 Merriewold LN S
Monroe NY 10950
845.238.0804

היכל הקודש

ירושלים

רחוב רבי נחמן מברסלב 15
054.845.6150

צו הערן די

הערליכע שיעורים
פונעם ראש ישיבה שליט"א
רופט:

קול ברסלב

212.444.9191

חיזוק פאר די אידישע שטוב

212.444.9169

ג'דפס ע"י

**קרן הדפסה
היכל הקודש**

2623 State Route 52
Liberty, NY 12754

718.387.2691

www.BreslevCenter.com

1 ורבי יהודה אמר כלבוט של ברל מטילין לה תוך פירה. בפס' ד' מיתות (מגילה טו, כג.)
2 פליגי ר"י ורבנן במצות השריפה דמתן ונתנין סודר קשה לתוך הרבה ומדור על צנור
3 זה שמשך אילין וזה שמשך אילין עד שפחתה את פיו חזקה את הפתילה לתוך פיו ר"י אמר אם
4 מיד בתל לא היו מקליטין בו מצות שריפה אלא פוחת פיו בבתל וכו' ותימה לר"י מני אצי
5 האב ודלבי וזהוה כלבוט דהתם בעבט ר"י
6 דבאב נמי היו פוחתין פיה בעבט אלא לאחר
7 שפוחתין פיה פוחת וזו מטילין לתבה כלבוט
8 שלא תוכל לבצור ולקפץ פיה ורבנן מודו נמי
9 (ובא) דאין פוחתין פיה על ידי סודרין ודקום טעם
10 דרבנן משום שריפה תמורה מתקן יהיו מקריבין
11 מיתו ע"י חנן וגמי מיתו בשריפה משום
12 ואחבה לרבי כמון אבל באב אין לקריב מיתוה
13 **בפי' ר"ח** פי' ג' יפ' הספרים וכן פרש הוא
14 שהשקה בתרא מערערין השקה
15 קמייא לגופו מה ת"ל לא שברייא עבט נשית
16 בתרא וקמא אלא פירוש של בעל הגמרא הוא
17 שהשקה בתרא בא ללמד שמערערין השקה
18 קמא לגופו רבי עקיבא ברל אלו הרבנן בשמיה
19 ואחרי מקריב מיתוה ומשקה היכי אמר רבי
20 עקיבא מערערין את מיתוה ועמדת כסריא ליה
21 ותו קמשה ר' עקיבא און מנתחין דפליגי עליה
22 רבי שמעון תני מיתוה מעבא אלמא כסריא ליה
23 משתיקה והשקה קודם חקריב ומנתה רבנן
24 וכל זמן שלא מנתה הנגילה מצי הורא וזבא
25 דפליגי בהדי רבי ויהיה תני קמין מעבא אלמא
26 חקריב קודם השקה בר' שמעון ושגני תרי רבא
27 ואלבא דרבי עקיבא דירשלמי ולית ליה ר' תנאי
28 עקיבא מערערין אתה אתה ליה שחתחלה לשלוח
29 הרצף לפרש אתה מנילה קודם שקרב
30 הקמין ודלא ברין עבד כתיבס כין שחתחלה
31 לשלוח מערערין אותה
מגילתא

תנו רבנן, "השקה", מה תלמוד לומר? והלא כבר
נאמר "השקה"! שאם נמחקה מנילה ואומרת "איני
שוחת" מערערין אותה, ומשקן אותה בעל כרחיה,
דברי ר' עקיבא. ר' שמעון אומר: "ואחר ישקה" מה
תלמוד לומר? והלא כבר נאמר "השקה"! אלא אחר
כל מעשים כולן האמורין למעלה, מגיד שלשה דברים
מעבדין בה עד שלא קרב הקומין ועד שלא נמחקה
מנילה ועד שלא תקבל עליה שבועה. עד שלא קרב
הקומין, ר' שמעון למעשה, דאמר: מקריב את מנתה
ואחר כך משקה. עד שלא נמחקה מנילה, אלא את
מנילה. לה? אמר רב אשי: לא נצרכה לשרישימו
שקיה. עד שלא תקבל עליה שבועה, מישתא הוא
דלא שתאי הוא מיכתב כתיבי לה? והאמר רבא:
מנילה סומה שכתבה קודם שתקבל עליה שבועה לא
עשה ולא כלום! כדי נסבה. במאי קמפליגי? תלתא
קראי כתיבי: "השקה" קמא, "ואחר ישקה", "השקה"
בתרא. רבנן סבירי: "השקה" קמא לגופו, שמשקה
ואחר כך מקריב את מנתה, "ואחר ישקה" מיבעי
ליה לשרישימו ניפר, "השקה" בתרא שאם נמחקה
מנילה ואומרת "איני שוחת" מערערין אותה ומשקה
אותה בעל כרחיה. ור' שמעון סבר: "ואחר ישקה"
לגופו שמשקריב את מנתה ואחר כך משקה, "השקה"

1 ה'ג ת"ד וזהוה ת"ל והלא כבר נאמר והשקה שאם נמחקה פיה ולא נרסין בתרא
2 כרישא וקמא כסיפא שאין זה לשון כרישא? ופי' משבש הוא. ונקמה כהנא רבא נאמר,
3 דמשבש שזה נאמר מתחלה ורבי פירוש, קרי דמקראתן כך הוא, וכבא גמיה והשקה
4 והנין (את) המנחה (הקריב), דיינינן תהיב. והשקה ורבי ישקה את ואחשה את
5 רמין. ודרו כתיב השקה שלישית. והשקה
6 את המים והיתה אם נטמאה וגו', וקאי ר' עקיבא
7 והשקה את האשה דכתיב דם הקטרת המנחה
8 מה ת"ל, והלא כבר נאמר אחר הקטרת המנחה
9 והשקה את המים, והוא דוקא הוא ואין
10 הראשון דוקא, דמורכבין ואחרי ישקה את
11 האשה ש"מ השקה אחר הקטרת היא. ומה
12 ת"ל והשקה את האשה אחר המנחה. ללמדך
13 שאם נמחקה המנחה ואמרה איני שוחת ולא
14 הודיית לומר נטמאה אני מערערין אותה. כלומר
15 פוחתין פיה שלא מנתהה ומשקן את המים
16 לתוך קריבה. ואפי' נמחקה מנילה קודם הקטרת
17 דשלא כדון געוה הכתיבם, בכון דאיה שוחת
18 עד לאחר הקטרת לא היה להם למוחק, וכל
19 מה שיש שוחת לאחר את המנחה מאחרין
20 שפאו תורה, אפלו הוי רואלי נמחקה ואפלו
21 שלא כדון אין שומעין לה לאמר איני שוחת
22 אלא את שתהא או תודה, ולך כבר נאמר והשקה
23 אחר המנחה, ולא שתהא מנין עד לאחר
24 הקטרה. אלא הא קאשמעו שלן המנחהה גורמת
25 לה לשחוח: ר"ש אומר: ואחרי ישקה מה ת"ל
26 והלא כבר נאמר והשקה. לא פליגי ארבי
27 עקיבא, אלא מה דרשיה היא קרא אומר רביש האי
28 קרא, והכי אמר לקמן בשמעתין התירויהו ס"ל
29 מקריב מנתהה ואחרי כך משקת: דברי
30 נאמר. פסוק שלישי והשקה את המים לאחר
31 הקטרה. מה ת"ל ואחרי ישקה. אחר כל המעשים
32 בלן האמורים למעלה. ומה אמור למעלה,
33 השקנה וקבלה וכתובה ומשקלה וקריבין
34 והקטרת המנחה מגיד מיתוה דברייה הללו
35 מעבדין. והקטרה והשקנה ומזיקה. ולקמיה
36 פירי פישטא קודם המזיקה מה משתתה
37 לשוישבו. נבר, שאם היה רשעומו נבר כדי
38 לחזור ולמוחק עד שלא יתא רשעומו נבר. הא
39 מיכתב כתיבי לית. כדון למנלה קודם קבלת
40 שבועה בתמיא. לא עשה כלום. כתיב וכתב
41 את האילות, אחר קבלת שבועה כתיבי כדי
42 נקבה. שלא לעצור. דהא אפלו מתבב לא כתבינן.
43 במאי קמפליגי. אמרנן: קאי ר' ברייתא קמא
44 ברישא לאשמעתין מתיבא. לוי' ר' שמעיה
45 ובעי רבון השקא היכי דרשי ליה לראי ר"ש
46 היכי דרשי ליה לכתוב: רבנן כפי' והשקה קמא
47 וקדם הקטרה דוקא הוא. ואינו' דכתיב ואחר
48 ישקה דמשמע דוקא, על כדון מקרא האמור
49 ראשון אינו נדרש אלא לגופו ומקראת' יתרו האמורים אחריו נתנו לדרוש. הלכך קמא דוקא לומר שמשקה ואחרי כך מקריב את מנתהה. וע"כ ואחרי ישקה אפי' שנכתב אחר הקטרה
50 אקים הקטרה קאי. ואחרי דקאמר אמזיקה קאי התובה למעלה. וקאמר רבנן דאם לא נמחקה יפה לא שבועה. והשקה בתרא נמי אקים הקטרה קאי ולדרשה אתא ע"כ ר"ש כפי
51 ואחרי ישקה. משמע דוקא הוא. ודוקא כתיבה לאחר הקטרה. לומר שבכל מעבדין בה הקטרת המנחה ורשם הנכר. ובלזה מתיבא נפסי דקדומין להשקאה. והשקה קמא לאבשורי דאי
52 עבדי איפכא: והשקה בתרא שאם נמחקה מנילה. ודוקא אחר הקטרה דברין אימזיק משקן אותה בעל כרחיה, והיינו דאיכא בין ר' ע' לר"ש. ד"ע לית ליה את השקה אחר הכריב
53 מנתהה כשרה. להכך והשקה קמא דרשי לבעל כרחיה, ואינו' דשלא כדון אימזיק קודם הקטרה. ואחרי ישקה לרשעומו נבר. והשקה בתרא לגופיה לומר שמשקריב מנתהה ואחרי כן משקה
54 דריעבר לא פתח קרא. אין דוקא התבה לומר בתחלת דבריו שלא כדון מיתוה, אלא בתחלה סדר משפט דברייה. ולבסוף מתיבא מקראות לדרוש: כלבוט. שם שנינו יש, וזו טעם לתוך
55 פיה וקאי אלא לבריה. אם כן הויה אם טמאה והלא ברוקה ועקבתי. דכון דאמרן מנין שוחת מנין שחיה אמנאה: יבולה לחזור בה. ולומר אין שוחת, ואין אומצין אותה וקאמ מנדח
56 דטמאה היא: משקריב הקמין וכו'. ולקמיה פירי היא עופא קשיא אמאי אינה יבולה לחזור והלא ברוקה ועמדת היא: דקא הורא מחמת ברייתא. הא דקמיה ברוקה ועמדת דקא הורא
57 בה מחמת ברייתא הוא. שאינה רוחמת וקאמרה איני שוחת. ודאי טמאה היא ולכך אינה רוחמת דסמכא מעקרא ואמרה כי מטיא למשתי לא שחתינא, ולא שאני קרב קמין ולא שאני
58 אלא קרב לא שתאי דמקריש ואויל כל בה מחמת ברייתא. וקאמרה ביקל לל לא שחתינא ואפי' קרב הקמין. והא דמפליגי בין קרב לקרב, וקאמרה דהיא שחתינא וקאמרה דהיא שחתינא וקאמרה
59 דאיכא למימר דאיהא טמאה שלא יבדיקה רמין אפלו היא אומרת. ולכך היה לה למוחק על שחתינא והיתה. ולכך היה לה למוחק על שחתינא וישמנעת לשלוח חזרה. והלכך עד שלא קרב
60 ר' ברייתא קמייא דלעיל דקמיה מערערין אותה במחמת ריתותא קאמר:

ראשון אינו נדרש אלא לגופו ומקראת' יתרו האמורים אחריו נתנו לדרוש. הלכך קמא דוקא לומר שמשקה ואחרי כך מקריב את מנתהה. וע"כ ואחרי ישקה אפי' שנכתב אחר הקטרה
אקים הקטרה קאי. ואחרי דקאמר אמזיקה קאי התובה למעלה. וקאמר רבנן דאם לא נמחקה יפה לא שבועה. והשקה בתרא נמי אקים הקטרה קאי ולדרשה אתא ע"כ ר"ש כפי
ואחרי ישקה. משמע דוקא הוא. ודוקא כתיבה לאחר הקטרה. לומר שבכל מעבדין בה הקטרת המנחה ורשם הנכר. ובלזה מתיבא נפסי דקדומין להשקאה. והשקה קמא לאבשורי דאי
עבדי איפכא: והשקה בתרא שאם נמחקה מנילה. ודוקא אחר הקטרה דברין אימזיק משקן אותה בעל כרחיה, והיינו דאיכא בין ר' ע' לר"ש. ד"ע לית ליה את השקה אחר הכריב
מנתהה כשרה. להכך והשקה קמא דרשי לבעל כרחיה, ואינו' דשלא כדון אימזיק קודם הקטרה. ואחרי ישקה לרשעומו נבר. והשקה בתרא לגופיה לומר שמשקריב מנתהה ואחרי כן משקה
דריעבר לא פתח קרא. אין דוקא התבה לומר בתחלת דבריו שלא כדון מיתוה, אלא בתחלה סדר משפט דברייה. ולבסוף מתיבא מקראות לדרוש: כלבוט. שם שנינו יש, וזו טעם לתוך
פיה וקאי אלא לבריה. אם כן הויה אם טמאה והלא ברוקה ועקבתי. דכון דאמרן מנין שוחת מנין שחיה אמנאה: יבולה לחזור בה. ולומר אין שוחת, ואין אומצין אותה וקאמ מנדח
דטמאה היא: משקריב הקמין וכו'. ולקמיה פירי היא עופא קשיא אמאי אינה יבולה לחזור והלא ברוקה ועמדת היא: דקא הורא מחמת ברייתא. הא דקמיה ברוקה ועמדת דקא הורא
בה מחמת ברייתא הוא. שאינה רוחמת וקאמרה איני שוחת. ודאי טמאה היא ולכך אינה רוחמת דסמכא מעקרא ואמרה כי מטיא למשתי לא שחתינא, ולא שאני קרב קמין ולא שאני
אלא קרב לא שתאי דמקריש ואויל כל בה מחמת ברייתא. וקאמרה ביקל לל לא שחתינא ואפי' קרב הקמין. והא דמפליגי בין קרב לקרב, וקאמרה דהיא שחתינא וקאמרה דהיא שחתינא וקאמרה
דאיכא למימר דאיהא טמאה שלא יבדיקה רמין אפלו היא אומרת. ולכך היה לה למוחק על שחתינא והיתה. ולכך היה לה למוחק על שחתינא וישמנעת לשלוח חזרה. והלכך עד שלא קרב
ר' ברייתא קמייא דלעיל דקמיה מערערין אותה במחמת ריתותא קאמר:

1 רבי שמואל בר נתנני אמר ליה בור. תימה במאן ל"ל כב כאחרים ולא כר' יהודה דאחרים
 2 לא קרר בור. לאלא לשנה ולא קרא ור' יהודה אפי' עם הארץ כל מילת ליה דאמר סמוך
 3 פרק אלו מעיאת (נ"ח דף ג:) דרשר ר' יהודה בר אילנאי: שמעו דבר ה' החרדים אל דברו
 4 וגו' החרדים אל דברו אלו תלמידי חכמים אחרים אלו בעלי מקרא שגויים אלו בעלי
 5 משנה מנדיכים אלו עם הארץ שאמנם דבעל
 6 משנה או בעלי מקרא לאו בכלל ע"ה נתינו:
 7 כל שאנו קורא קיש שחרית וטריית דברי ר"ג.
 8 תימה לריז דאמר פי' התקון (מינין דף ס"א)
 9 ובפ' ג' שבלכו (מכות דף ס"ה) אחריו מן החרדים
 10 שאינו אוכל חליץ בטודה דברי ר"מ ופירש
 11 הדרכה ענייני עם הארץ הן ויש שאן מקבלין
 12 מננו עדות דאמרינן פי' אלו עוברין (פסוקי דף
 13 ט"ט) ששה דברים נאמרו בעם הארץ אין מקבלין
 14 מן עדות וכו' ובפ' חומר בקודש (גיטין דף כ"ג)
 15 במאן מקבלין סודותיה מעם הארץ בר' יוסי ויש
 16 בעד לענן עדות ומשד על הסודות ועל
 17 המעשרות או לענן זמון או לענן שביעית א"י
 18 לענן דברים שאינן מקוין אלא מן המטחה
 19 כדאיתא בפ' שני ומסכת ע"ז (דף ג:) בירושלמי
 20 אשה פרשה זו היא שישבת ומלעבת בדברי
 21 תורה ותאמר אלי תבא וישכב עמה בלילה הוא
 22 א"י אבהו בכיכול היה במחשבה הוא לבדו ועל
 23 שלא ללחוד על דעתה אלא בשביל להשיב
 24 שבטיהם הוסיפו עליהם בתוליה צימנית ואלמנה
 25 שובבית (ומי הגלה נכתב שיש) ותיעק שהוא
 26 עלה לחדושי (בתולה) צימנית מעימה אובדת
 27 בתולה תינתן שחוד עלה בתוליה ר' הלכה
 28 בשם ר' סימון זו שהוא גדול בתורה שלא פירש
 29 מנחה את הגדולים ממנו א"י יסי' זהו שכן תשע
 30 ואבדו נראה כבן י"ב והוא כ"ב אלא מלת
 31 העריות האמורות בתורה הן מנות על ידו והוא
 32 פטור רבי פירש מניימה אובדת בתולה מנחת
 33 עומות בתולה נשורות אבל מורי אדו הרב ר"מ
 34 פי' העריות חסידה ומתלה כדרסנין במין ודון
 35 צלינית וכאלו צמה ועושה תעניות שתהא נעת
 36 בתפלתה ואינה עושה אלא לנגב את העין שלא
 37 יבדקו אדרייה ומנחה ואובדת בתולה
 38 ועד

1 שפרא ויטנה. ואלא שמש תלמידי חכמים. ללמוד סברת המקרא בטעמי
 2 המהשנה מה הם. קרע הוא שאן תורתו על כרתייה ואין ללמוד הימנו. שעי' השעמים וש
 3 הלוק באסור והתר וברזני ממונת לכותב ולתיב ונקטרות לשמור ולשחר. כדאמר בבבא
 4 דוכתי מ"ט אמר מר רבינו יוחנן. ואמר מאי ביעידו איכא ביעידו דבר וכן, וערום הוא
 5 שהשעמים את קולו שונן משיקויהו כפסוק הוא
 6 שפקי שטימיהו ותניגו בו כבוד הלמוד
 7 חכמים אחרך. י"ח ע"ה. קישודו על
 8 המעשרות ועל התקרות. בור. נרצע מעם הארץ;
 9 בור. ואסור לאכול פתו וינג. וברן שלא שמע
 10 חכמים אינו מקפיד על דברי חכמים לדעתם
 11 ולא שנה אלא את הדינים ועונב את הלכות.
 12 ומכיש האדוו את הדינים ועונב את הלכות.
 13 ואף הן כר' ר' יוחנן. תרנגו עובר דבר (קמ"ט יו)
 14 מנאש. לוחש המכושף את לחשיו ואינו מבין מה
 15 מה ומה קורא. אלא קרע מעישים. ממשפחת
 16 כ"א ע"י אונם הלכשיש. ימי תנא. ואף זה קנא
 17 שלא שמש בתלמוד שונה משנתו ואינו יודע מה
 18 היא איתו עם הארץ. קישודו על התקרות ועל
 19 המעשרות ומקוין מנגו טמא: כל שאינו קורא
 20 ק"ש. קרא ראי אינו יודע כלום. אבל יודע
 21 לקרות וקורא לא ע"ה הוא: ששנוני הלכות.
 22 שלא שמש תלמידי חכמים ולא הקפידו על
 23 טעמי המשניות. הלכות. משניות. שפרא. וכן
 24 הוא אלא במאי בירושלמי לא יאנו בדיק: התייה לו.
 25 הומה בעיניו התייה קבלי' עולם ס"ה. ומה הם
 26 גורמין לחכמים: שמויון הלכה מתוך משנה.
 27 קאמר שפרא. עולם בתולאות טענה. דרון
 28 דאין יודעין טעמי המשנה פעמים גורמין
 29 שמונדין לה דבר שאינו הומה. ועד: יש בשניות
 30 הברה (מפיקין) דאמרינן קא מני פלוגי הוא
 31 ויחדיהו היא ולי' הלכתא כותיהו. ועד שאין
 32 יודעים במתולתק תנאים הראשונים הלכה
 33 בדברי מי. הלכך מורין הוראות טענה: הלכות
 34 עולם לו. השונה הלכות - שלם שלו בכותב.
 35 צלינית. בעלת תפלה ואלמנה שובבית. בעלת
 36 שנות. הולכת ונקטרות שנותיה תמה: הרי
 37 אלו כבלי עולם. שאינו אלא נאומות ומכשפות
 38 ומראות עצמן שפרא בקניות שלא יבדקו אחריהו:
 39 קנוי שלא כלו לו חרשי. לקנון מפרשי: וקבול
 40 שר' מאלמנה. שיהיה טורחת עצמה יותר מן
 41 הערך כדי לקבל שר' כדמפרש ואיל. למדנו
 42 שטריח אדם עצמו ממנוה לקבל שר' יותר:
 43 בראת צדיקים. למדול ג"ה בראת רשעים. לירש
 44 יונה. ש' קבולו פי' מי אדם להסיד חלקם
 45 על יד מנו ערו וירשי יונה: פי' קאמר. מבלי
 46 עולם: גנון יוחני פת ריבוי. אלקנה מכשפה
 47 הקנה. ששומעי' עת ליד אתה הקנה עוררת
 48 הקנה ממכשפת. ולאור שנוצעתת תרבה
 49 הקנה אומרת אלך ואבשך רחמים אלי' תהיה
 50 תפלת. הולכת ומטרת כשיפה ותולד יוצא
 51 פעם אחת הקה לה שיה יוסד בביתה. היא
 52 הלכה לבית האשה וילודה. ושמה השביר קול
 53 בהשפסם מתקשקשן כבלי כמו שדולק מקשקש במנוי רבא. וכן ופתח את מגופת הכלי והכשפים יבאו ותולד גולה. וירשו פי' בעלת כשפים היא: הנקטת ברוחיה. וקר ליה קנון שלא
 54 כלו לו חרשי על ידי שתינו מתקורין דאמרינן בפרק קמא דתנינה דף כ"ב ב' רביס חללים תפלה. באשה ורה משמע. ותלמיד שאינו נותק עצמו שפרא קרי ליה נמי הכי: וה' תלמיד
 55 שלא תנינו ע"ה. הפילה לשון נפל. שלא כלו לו חרשיה: ועצמים. לשון ערום עניו (ויט"ה) ש. סוקריים פידהו ואינו מורה לצרכי התולות

1 שפרא ויטנה ולא שמש תלמידי חכמים: אחרך,
 2 קרא ויטנה ולא שמש תלמידי חכמים. ר' אלקור אמר:
 3 הרי זה עם הארץ. ר' שמואל בר נחמני אמר: הרי
 4 זה בור. ר' ינאי אמר: הרי זה פותי. רב אחא בר
 5 יעקב אמר: הרי זה מגוש. אמר רב נחמן בר יצחק:
 6 מסתברא כרב אחא בר יעקב, דאמרו אינשי, רמינן
 7 מנאש ולא ידע מאי אמר, תני תנא ולא ידע מאי
 8 אמר. תנו רבנן: איהו עם הארץ? כל שאינו קורא
 9 קריאת שמע שחרית וערבית בכרבותיה, דכרו ר' מאיר.
 10 וחכמים אמרינן: כל שאינו מניח תפילין, בן ענאי אמר:
 11 כל שאין לו ציצית בבגדו. ר' יוחנן בן יוסף אמר:
 12 כל שיש לו גנום ואינו מגדלו ללמוד תורה. אמרין
 13 אמרינן: אפילו קורא ויטנה ולא שמש תלמידי חכמים,
 14 והו עם הארץ. קרא ולא שנה הרי זה בור, לא קרא
 15 ולא שנה עליו הפתוב אמר: "וירעתי את בית ישראל
 16 ואת בית יהודה ורע אדם ורע בהמה": "וירא את ה'
 17 בני ומדך עם שונים אל התעורב". אמר ר' יצחק: אלו
 18 ששונים הלכות. פשיטא? מהו דתימא, שונין בתמא,
 19 וכרברב הונא, דאמר רב הונא: כיון שעבר אדם עברה
 20 ושנה בה והתירה לו, קא משמע לן. תנא: התנאים
 21 מבלי עולם. מבלי עולם סלקא דעתך? אמר רבינא:
 22 שמויון הלכה מתוך משנתו. תנאי נמי הכי, אמר ר'
 23 הושע: ובי מבלי עולם הו? והלא מיישיב עולם הו?
 24 שצאמר: "הלכות עולם לו". אלא שמויון הלכה מתוך
 25 משנתו: אשה פרושה וכו'. תנו רבנן: בתולה צלינית
 26 ואלמנה שובבית וקנון לא כלו לו חרשי הרי אלו מבלי
 27 עולם. איני? והאמר ר' יוחנן: למדנו דאית חטא מבתולה וקבול שר' מאלמנה. וראת חטא
 28 מבתולה, דר' יוחנן שמעה להיה בתולה דנפלה אאפה וקאמרה: רבונן של עולם, בראת
 29 גן עדן ובראת גיהנם, בראת צדיקים ובראת רשעים, וחי רצון מלפניך שלא יפשו בו בני
 30 אדם. קיבול שר' מאלמנה, דהיהא אלמנה דהווי' פי' כנישתא בשביבותה, כל וימא הות
 31 אתיא ומצלה בי מדרשיה דר' יוחנן. אמר לה בתי, לא בית הנקטת בשביבותך? אמרה
 32 ליה: רבי, ולא שכר פסיעות יש לך? פי' קאמר כגון יוחני פת ריבוי. מאי 'קנון שלא כלו
 33 לו חרשי"? הכא מרגימו, זה תלמיד חכם המכבט ברוחיו. רבי אפא אמר: זה תלמיד
 34 שלא הגיע להוראה ומורה, דאמר ר' אבהו אמר רב הונא אמר רב: מאי דכתיב "פי'
 35 רביס חללים הפילה וצמנים כל הרעה"ה? פי' רביס חללים הפילה"ה זה תלמיד חכם שלא
 36 הגיע להוראה ומורה, ונעצמים כל הרעה"ה זה תלמיד חכם שהגיע להוראה ואינו מורה,
 37 ועד

ידקו אדרייה ומנחה ואובדת בתולה ועד

1 שפרא ויטנה ולא שמש תלמידי חכמים: אחרך,
 2 קרא ויטנה ולא שמש תלמידי חכמים. ר' אלקור אמר:
 3 הרי זה עם הארץ. ר' שמואל בר נחמני אמר: הרי
 4 זה בור. ר' ינאי אמר: הרי זה פותי. רב אחא בר
 5 יעקב אמר: הרי זה מגוש. אמר רב נחמן בר יצחק:
 6 מסתברא כרב אחא בר יעקב, דאמרו אינשי, רמינן
 7 מנאש ולא ידע מאי אמר, תני תנא ולא ידע מאי
 8 אמר. תנו רבנן: איהו עם הארץ? כל שאינו קורא
 9 קריאת שמע שחרית וערבית בכרבותיה, דכרו ר' מאיר.
 10 וחכמים אמרינן: כל שאינו מניח תפילין, בן ענאי אמר:
 11 כל שאין לו ציצית בבגדו. ר' יוחנן בן יוסף אמר:
 12 כל שיש לו גנום ואינו מגדלו ללמוד תורה. אמרין
 13 אמרינן: אפילו קורא ויטנה ולא שמש תלמידי חכמים,
 14 והו עם הארץ. קרא ולא שנה הרי זה בור, לא קרא
 15 ולא שנה עליו הפתוב אמר: "וירעתי את בית ישראל
 16 ואת בית יהודה ורע אדם ורע בהמה": "וירא את ה'
 17 בני ומדך עם שונים אל התעורב". אמר ר' יצחק: אלו
 18 ששונים הלכות. פשיטא? מהו דתימא, שונין בתמא,
 19 וכרברב הונא, דאמר רב הונא: כיון שעבר אדם עברה
 20 ושנה בה והתירה לו, קא משמע לן. תנא: התנאים
 21 מבלי עולם. מבלי עולם סלקא דעתך? אמר רבינא:
 22 שמויון הלכה מתוך משנתו. תנאי נמי הכי, אמר ר'
 23 הושע: ובי מבלי עולם הו? והלא מיישיב עולם הו?
 24 שצאמר: "הלכות עולם לו". אלא שמויון הלכה מתוך
 25 משנתו: אשה פרושה וכו'. תנו רבנן: בתולה צלינית
 26 ואלמנה שובבית וקנון לא כלו לו חרשי הרי אלו מבלי
 27 עולם. איני? והאמר ר' יוחנן: למדנו דאית חטא מבתולה וקבול שר' מאלמנה. וראת חטא
 28 מבתולה, דר' יוחנן שמעה להיה בתולה דנפלה אאפה וקאמרה: רבונן של עולם, בראת
 29 גן עדן ובראת גיהנם, בראת צדיקים ובראת רשעים, וחי רצון מלפניך שלא יפשו בו בני
 30 אדם. קיבול שר' מאלמנה, דהיהא אלמנה דהווי' פי' כנישתא בשביבותה, כל וימא הות
 31 אתיא ומצלה בי מדרשיה דר' יוחנן. אמר לה בתי, לא בית הנקטת בשביבותך? אמרה
 32 ליה: רבי, ולא שכר פסיעות יש לך? פי' קאמר כגון יוחני פת ריבוי. מאי 'קנון שלא כלו
 33 לו חרשי"? הכא מרגימו, זה תלמיד חכם המכבט ברוחיו. רבי אפא אמר: זה תלמיד
 34 שלא הגיע להוראה ומורה, דאמר ר' אבהו אמר רב הונא אמר רב: מאי דכתיב "פי'
 35 רביס חללים הפילה וצמנים כל הרעה"ה? פי' רביס חללים הפילה"ה זה תלמיד חכם שלא
 36 הגיע להוראה ומורה, ונעצמים כל הרעה"ה זה תלמיד חכם שהגיע להוראה ואינו מורה,
 37 ועד

ההשפסם מתקשקשן כבלי כמו שדולק מקשקש במנוי רבא. וכן ופתח את מגופת הכלי והכשפים יבאו ותולד גולה. וירשו פי' בעלת כשפים היא: הנקטת ברוחיה. וקר ליה קנון שלא כלו לו חרשי על ידי שתינו מתקורין דאמרינן בפרק קמא דתנינה דף כ"ב ב' רביס חללים תפלה. באשה ורה משמע. ותלמיד שאינו נותק עצמו שפרא קרי ליה נמי הכי: וה' תלמיד שלא תנינו ע"ה. הפילה לשון נפל. שלא כלו לו חרשיה: ועצמים. לשון ערום עניו (ויט"ה) ש. סוקריים פידהו ואינו מורה לצרכי התולות

קפד
טוטה. היה נוטל - פרק שלישי דף כב עמוד ב - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזולץ)"
הוספות

ועד כמה עד ארבעין שנים. פי משנה שהתחיל ללמוד עד ארבעים שנה ולא משנה שנולד
בדאמרינן בעיקר ומוסכת ע"ז (ף ק) ולא נזן ה לבס לב לדעת עד היום הזה שמי לא
קאים איניש ארעתה דרביה עד ארבעין שנין חזי היה ממון תורה עד מי שנה שאו התחילו
ללמוד. **בש"ן**. רשי" פי אמר שיה לנודל דעיר בחבמה מותר לדורות קשה לר"י מפרק
הדואה (וכסת דף טג.) אמר אביי בארוא דרשן

ועד כמה הוי ראוי להוראה והא רבה אורי. וכל שנתוהו אינן אלא מי כדאמר בר"ה רף
(ט) רבה ואבי מרבותי עלי קאתו פו: **בש"ן**. אמר שנה לנודל העיר במקמה מותר לדורות.
או שאין וכן מנעו גערה. פרוש שיכמו, פרוש נקפו, פרוש קיזא, פרוש מרובאי, כלזה מפרש
לזה: מעשה שבם. שקולו שלא לשם שמיה, אף זה מנעו להאחרו להתאחרו בשנה בני אדם
ולא לשם שמיהם. המנקה רגליו. מנהלך בשמלת

גבר תוהו לא תדורו בעי פשיטא לא ירביא דרשן
אלמא היבא דשנין אין לו לקפין לדוראה להכי
מסתברא הבא לפרש איה רבה דאורי הוא לא
הניע הדוראה שכל ימיו לא היה אלא מ' שנה
בש"ן הא דאמר שאין לו לדורות עד ארבעין
שנין היינו כששהו לנודל העיר בחבמה ונודל
העיר העיר לדוראה לכוון כך שיש עם חכם
כמוהו העיר לדוראה במשום חכם לא העיר
הוראה אין לו לדורות לפניו אבל אם נודל העיר
הוא בחבמה אין לא העיר לכלל שנים מורה
ורבה העיר לדוראה היה אבל ר"י פי הוא
דפרק הוראה דמיידי בארם שונכס לעיר שיש עם
חכם מורה תמן לא תהוי גבר אפי' בש"ן אבל אם
הוא קבוע בעיר כמוהו ושהו לו בחבמה מותר לו
לדורות כמו שפי' רשי" ור"ח פי' היה באתר
דאית גבר ממונה משתלם בערכי ציבור לא
תקפון לתוך שררותו בש"ן ולפי' לא מיידי
בדוראה:

ועד כמה? עד ארבעין שנים. איני? והא רבה אורי?
בש"ן: ומכוח פרושין וכו': תנו רבנן: שבעה פרושין
הן: פרוש שיכמו, פרוש נקפו, פרוש קיזא, פרוש
מרובאי, פרוש "מה חוכתי ואעשנה", פרוש מאהבה,
פרוש מיראה. פרוש שיכמו, זה העושה מעשה שבם.
פרוש נקפי, זה המנקה את רגליו. פרוש קיזא,
אמר רב נחמן בר יצחק: זה המקוץ דם לתלמים.
פרוש מרובאי, אמר רבה בר שילא: המושפע
מרובאי. פרוש "מה חוכתי ואעשנה", המעליזת
מאהבה פרוש מיראה, אמרו ליה אביי ורבא לתנא
לא יתנין פרוש מאהבה פרוש מיראה, דאמר רב
היהוה אמר רבי: לעולם יעסוק אדם בתורה ובמדות
אפילו שלא לשמה, שמתוך שלא לשמה בא לשמה.
אמר רב נחמן בר יצחק: דמספרא מספרא ומגליא
מגליא, בי דינא רבה ליתפרע מהני דחפו וגודי.
אמר לה ינאי מלכא דלבויה: אל התיראי מן
הפרושין, ולא ממי שאינן פרושין, אלא מן הצבועין
שדומין לפרושין, שמעשיהו כמעשהו ומרי ומבאשין
שכר פנפנחם: בתנ"י ר' שמעון אומר: אין זכות
תולה במינים המרים. ואם אתה אומר הזכות תולה
במינים המאריין מודה אתה את המינים בפני כל
העושים השלוחות ומנציא אתה שם רע על המהורות
שאתן, שאומרים המאות הן, אלא שיתלה להן
זכות. רבי אומר: הזכות תולה במינים המאריין, הן
אוינה וילדת ואינה משפחה אלא מתנונה ותולדת,
לסוף היא מתה באותה מיתה. נטמאת מנהתה עד
לא קדשה בכלי, הרי היא ככל המנחות ותפרה.
ואם משקדשה בכלי הרי היא ככל המנחות ותרופה

מאהבה פרוש מיראה. בירושל' פרק
הדואה עשה מאהבה ועשה מיראה
עשה מאהבה שאם באת לשנוא דע שאתה אוהבו
ואין אוהבו שונא עשה מיראה שאם באת ללמד
דע שאתה ירא ואין ירא מבעט: שבעה פרשין הן
פרוש שבמי וכו' פרש מן הכהנים כי פרוש שבמי
טען מנוחה על תכפה פרוש נקפי אקפו ל' ואני
עבר מצוה פרוש קיזא עבר דאית חובה באת
מצוה ומקוץ הוא בחיא פרוש מן הכהנים מאי
דאית לי אלא נכחה ועבר מצוה פרוש אדע חובתי
ואעשנה ויה דא חובתי נכחה דאבעינות
דכותה פרוש יראה כאיוב פרוש אתה כאבריה
דכתיב (ויס' טז) עד אבריהם אהבי אין כך תיבי
מוכלם אלא פרוש אתה כאבריה: **לעולם**
יעסוק אדם בתורה ובמדות אפי' שלא לשמה.
ואי קשה הוא אמרינן ב"ק דתענית (ף ט) כל
ההסק בתורה שלא לשמה געשיה לו סס המות
ובשלהו פריה הוא קרא מוסכת ברכות (ף ק) כל
ההסק בתורה שלא לשמה נוח לו שלא נברא
הטורח לתוך עסק שלא לשמה כגון מיראת
דיראה וכו' אמרתי קבול פרוש שאינו מתחוב להשלים רצון יצרו עיזוהו על כך אלא להנאות בדאמרינן ב"ק דמסכת ע"ז (ף ט) במצותו חפץ ומאז הוא כשבר מצותו היינו דתנן
(תוס' פ"ז מ"ג) לא תווי כעבדים הושעשעין את הרב עד ע"ז לקבל פרוש ר"י דא דאמר בפ' בעלה ערופה (קס"ז ט) ואיתא בנדר פרוש מי שאמר דתיני יודי (ף טג) ובפרק בתרא דהוריות (ף ק) לשלם
יעסוק אדם וכו' בשבט מרב קרבות שהקריב בלך זכה ויראה מננו רוח גם הוא נחובין להנאות שהעלה קרבן לשם להשלים חפצו בשבטו ולא לשם שמיה ומדאמר פ"ק דרה"ה (ף ט)
האומר לעול' לו לצרקה עד שישיח בני אדם צדיק מנוח אבל הדאי שלא לשמה דתרעמי ומס' ברכות איני ספק בתורה כדי לקיים לא מאהבה ולא אהי אלא ליתוסף על וטחאה שעתה
גשנת געשו לו דזונת שאע"פ שרע שחובו ר"י דאמר מכל האות לבו בחבמה נחבמה ומשום טוב לא אדם אלא קראי וטחנה תלמידי חכמים
ובועט באיבו ובאמו וברבו ואו בני שגדול הימנו שאנמר ראשית חבמה יראה ה' שכל טוב לכל עושיהם ללמודיהם לא נאמר אלא לעושיהם לעושים לשמה **אלו** שמנודתיהם נשרפות.
המה אמאי לא תשיב ימינו מה הוא או שמהה דא דאמר ב"ק (פ"ג ט) דנשרפה וליכא למימר דזקא דיעי לאחי שקדוש הקומץ כתיבי' ליעל אבל הבא לא תשיב אלא הנשרפת משקדשה
בכלי דהיה או משקדשה בכלי הנשרפת ואיירי דקתיב סיפא קודש הקומץ דנאכלת נקט רישא קודש הקומץ ורובואו נקט אפי' דבר קודש וקרבן להקריבה טפי מקדישה בכלי אפי' הנשרפת:
(שי"ך ל"ח הבא) **והשקדשה** היא עליוה בדרך. הימנה לר"י אמאי נשרפת כיון דברך ובא עליה חבמה נחבמה ומשום טוב לא אדם אלא קראי וטחנה תלמידי חכמים
מנקה מעון וכו' נגילי מילתא למפרע דכי קודש טענת קודש בדאמרינן גבי ושבואו לה עדים שהיא טמאה והואיל לא לברוק טעמת ולא ראייה לנעמה לא היתה ראייה לכלי ואין כלי
לשרת משקדש אלא בראו קודש ויראה דרוקא לבס שבואו לה עדים שי"ך למימר הוי משום המנחה לברך ען ושבשש עם ערים יודי העין מנבור ואי' בירור אבל הבא עשה עליה בדרך שצריך
היה תמידי אפי' דאית תמידי בדיקין כי קודש מעיקרא שפיר קודש מאחר שלא נטברו הוי ולא הוי אלא כמו שנשואו וטחנה כי מותרת בלבנה קודש לרם אלא תמידי בדיקין אפי' מנחה שפיר
קודש ודאי לא תשיב במנתי מנחה אחרת וסומרת יכב' אלמננה לכי' בפני עיניו פוסל שלחן שאינן בברכות ואין בימיאן אותם לשתות:

ואלו שמנחותיהן נשרפות
האומרות

במצותו חפץ ומאז הוא כשבר מצותו היינו דתנן
(תוס' פ"ז מ"ג) לא תווי כעבדים הושעשעין את הרב עד ע"ז לקבל פרוש ר"י דא דאמר בפ' בעלה ערופה (קס"ז ט) ואיתא בנדר פרוש מי שאמר דתיני יודי (ף טג) ובפרק בתרא דהוריות (ף ק) לשלם
יעסוק אדם וכו' בשבט מרב קרבות שהקריב בלך זכה ויראה מננו רוח גם הוא נחובין להנאות שהעלה קרבן לשם להשלים חפצו בשבטו ולא לשם שמיה ומדאמר פ"ק דרה"ה (ף ט)
האומר לעול' לו לצרקה עד שישיח בני אדם צדיק מנוח אבל הדאי שלא לשמה דתרעמי ומס' ברכות איני ספק בתורה כדי לקיים לא מאהבה ולא אהי אלא ליתוסף על וטחאה שעתה
גשנת געשו לו דזונת שאע"פ שרע שחובו ר"י דאמר מכל האות לבו בחבמה נחבמה ומשום טוב לא אדם אלא קראי וטחנה תלמידי חכמים
ובועט באיבו ובאמו וברבו ואו בני שגדול הימנו שאנמר ראשית חבמה יראה ה' שכל טוב לכל עושיהם ללמודיהם לא נאמר אלא לעושיהם לעושים לשמה **אלו** שמנודתיהם נשרפות.
המה אמאי לא תשיב ימינו מה הוא או שמהה דא דאמר ב"ק (פ"ג ט) דנשרפה וליכא למימר דזקא דיעי לאחי שקדוש הקומץ כתיבי' ליעל אבל הבא לא תשיב אלא הנשרפת משקדשה
בכלי דהיה או משקדשה בכלי הנשרפת ואיירי דקתיב סיפא קודש הקומץ דנאכלת נקט רישא קודש הקומץ ורובואו נקט אפי' דבר קודש וקרבן להקריבה טפי מקדישה בכלי אפי' הנשרפת:
(שי"ך ל"ח הבא) **והשקדשה** היא עליוה בדרך. הימנה לר"י אמאי נשרפת כיון דברך ובא עליה חבמה נחבמה ומשום טוב לא אדם אלא קראי וטחנה תלמידי חכמים
מנקה מעון וכו' נגילי מילתא למפרע דכי קודש טענת קודש בדאמרינן גבי ושבואו לה עדים שהיא טמאה והואיל לא לברוק טעמת ולא ראייה לנעמה לא היתה ראייה לכלי ואין כלי
לשרת משקדש אלא בראו קודש ויראה דרוקא לבס שבואו לה עדים שי"ך למימר הוי משום המנחה לברך ען ושבשש עם ערים יודי העין מנבור ואי' בירור אבל הבא עשה עליה בדרך שצריך
היה תמידי אפי' דאית תמידי בדיקין כי קודש מעיקרא שפיר קודש מאחר שלא נטברו הוי ולא הוי אלא כמו שנשואו וטחנה כי מותרת בלבנה קודש לרם אלא תמידי בדיקין אפי' מנחה שפיר
קודש ודאי לא תשיב במנתי מנחה אחרת וסומרת יכב' אלמננה לכי' בפני עיניו פוסל שלחן שאינן בברכות ואין בימיאן אותם לשתות:

1 בָּתוּן ולא כהנה. ידשלומי ר' אבדו בעי קמיה ר'ל הכותבי ויחא (כו) וכוך כי יקנה נפש בקין
2 כספּ מעתה כן וכל בתנא א"ל הובן משח תחזינו מבניו את שבנו עומד תחזינו
3 יצתה זו שאין בנה עומד תחזינו היה בדברך חרורע (וחלף דף קל) היה מצי' לשוני גמי הכי
4 ותן לבתך חרורע אמר לבתך ולא לבנות אמר אפילו לבתה דרבא טעמא משום
5 דכתיב הובן הדושה תחזינו מבניו מבניו בנה חתם דר

6 ליה משה דארון ונבוי כתיב בפרשת משה די
7 בני משה דרחה וזו מיטש אדר בטיטוס:
8 (יז' לח' במטה) בָּתוּן בן איש לאשה. בטיטוסא
9 (פ"ט קא) שית עובר על מצות עשה שחזמן גרמא

10 מה שאין כן באשה האיש עובר על כל תקף ועל
11 כל תשעות ועל כל טעמא למתים מה שאין כן
12 באשה האיש נדון כבן סורר ומורה ונעטף ומספר
13 וראש האשה נעטפת ומספרת האיש נמכר ומספר
14 ואין האשה נמכרת ונעטפת האיש נרצע ומכבד

15 לעבד עברי וקנה לעבד עברי ואין האשה נרצעת
16 ונמכרת וקנה ולא קנה דתם כל דני דמתני'
17 אלא דכזאי כבתו משום דמפרש התם בספק
18 ובטיט' ובביאה ותימה אמאי לא תשיב נמי

19 טמיכות תנפת הגושה קמיצתה רבין כחן לבתה
20 וכל הני דתנן כחן פ"ק קדושין (דף ק"ו) ולא קתני נמי
21 שהעבר יוצא בשנים ובובל ובבית הארון
22 משאי"כ כהנה ביהוה א"ל טעמא ברייתא א"ל הובן
23 מוצרע אבוח כשמישש דמשה א"ל מוצרעת

24 כדמפרש בריש פרק מוצרעי כפרה (למיוס' דף טו)
25 מתוך לאהלו ולא מתוך לאהלה:
26 (יז' לח' במטה) האיש מגלח על נידות. בפ"ד

27 נדור' (דף י) ובפרק התרנגול ברייתא (דף ט"ז) מפ'
28 דדוקא על מצות שחזמן ולא על מצות מפרשי:
29 **שנאמר** את בתו. מירשא דקרא ליקף ליה

30 ואמר אבי דבעתה אל הוקנים
31 משמע למעט מאי דאיתא וזכא לתו:
32 **ותלית** אותו ולא אותה. בפרק נגמר הדין

33 (משמין דף ט"ו) נפקא לן מוכי דידה
34 באיש ולא באשה: **באשתו** ולא בגניבתה
35 תימה דין איהו גנבה אינה נמכרת בגניבתה אי"כ

36 אין ב"ד רשאין למכרה דבית דין אין מוצרין אבן
37 בגניבתה ובפי' קדושין (דף י"ג) ממעטי רבנן
38 מוצרעין איהו אלא אותו שיש בו מוכר עצמו
39 דדוקא מנכרוו ביה דין נרצע ואשה הואיל ואין

40 ביה דין מוצרין אותה אמאי ידענא דאיתא נרצעת
41 ואמאי אינטיגין לרבנן למילף ממוכר לא אמא
42 העבריה דאיתא נרצעת וי"ל כחן דאיתא נמכרת
43 אלא ע"י אביה ט"א תיחזי מוכרה דאב במקום

44 מוצרע ביה דין וחרורע לזכאי אינטרין קרא:

1 וְאִם רָבֵן לֹא פְּלִיגי עֲלֵיהּ אֵלֶּא בְּמִנְחַת חוּטָא שֶׁל כֹּהֲנִים דְּבַת הַקֹּהֲלָה הִיא. דְּמַקְשִׁי
2 חוֹבְתוֹ לְדוֹכְתוֹ דְּלֹא בְּעֵי קְמִיצָה. אֲבָל תָּא דְּלֹא בַת הַקֹּהֲלָה הִיא וְדִלְמָא בְּתָרְהּ דִּידָהּ
3 אֹלְפִין וְשִׁירִים מְזוּרִים נִיגְדָה וְאֶפְסֵי רַבּוּ מוֹדוֹ וְדִמְפּוֹרִין: **סַאי שְׁעִמָא** קָאָמַר מַתְּנִי מִנְחַת
4 כֹּהֲנַת נְאֻכָלָת כִּשְׂאִינְהָ שְׁנֹאָה לְכַתְּנִי וְכִשְׂאִינְהָ שְׁנֹאָה לְכַתְּנִי אֵיקָה נְאֻכָלָת כִּלְיָל מִיָּדָא אֵל
5 הַיָּדָא: וְלֵאלּוּ יִרְעוּ. כִּבְתוּ הַנְּטוּשָׁא פְּסוּלָה

6 לְכַהֲנָה כְּתִיב. וְדִרְשִׁין בְּקוֹדֶשֶׁת יְהוָה וְהוּא לֹא מְחַלל
7 עֲשֵׂי חֲלִילִין. אַחֲרָי לָהּ וְאַחֲרָי לְרֵעֵהּ. שְׂבוּבָתָה
8 מְחַלל אֶת שְׂמִיתוֹן אֲבָל הוּא אֵין מְחַלְלֵהּ כִּי
9 אַחֲרָי. לְפָשׁ לֹא יִשְׁמָא. וְלֹא בְּנֹת אַחֲרָי כְּאַחֲרָהּ

10 וְהוּא יָדָא: וְכָל דְּבִנְי אַחֲרָי יִמְלֵנָה. מִנְּבִנְהָ כְּתִיב
11 אִישׁ. יָרֻעַ וְהוּא אֵין לִי. שְׂבוּבָתָה כְּמִטְמָא נְקִילָה
12 אֵלֶּא אִישׁ. אִשָּׁה מְקוּן. כִּשְׂוָה אֹמַר סְמוּךְ וְלֹא
13 וְדִירָעוּ אֲשֶׁר בּוֹ דְּנֻעַה. וְלֹא אֵיקְבִי לִיה לְמַנְכָּב

14 חָלָב בְּנִיזוּ יִידֵי פְּרִימִים וְרֵאשׁוּ יְהוָה פּוֹרַע. וְהָא
15 כְּתִיב לְעֵיל דְּבַמְעוֹדַע קְמִיצִי. אֵלֶּא לְרַבּוֹת פּוֹרַע
16 כִּשֵׁן בְּנֵי אִשֶׁת. חֵ' אִיב חֵ' תִל אִישׁ לֵעֲנִין
17 שְׁלִמְסָה אִישׁ פּוֹרַע וְפּוֹרַע וְכו'. מַה תִּל אִישׁ

18 מֵאֲרֵי שׁוֹפְנוֹ לְרַבּוֹת אֵת הָאִשָּׁה: לְעֲנִין שְׁלִמְסָה.
19 לְאוֹ לְמַעֲשֵׂי מְטָמְאָה הָאֲמוּדָה בְּפִסּוֹק זָה כָּא
20 לְמַעֲשֵׂי. אֵלֶּא מַעֲשֵׂן הָאֲמוּדָה בְּפִסּוֹק שְׁלֹאֲרִיזוּ
21 דְּכִתְּבִי בִיה פְּרִיעָה וְפִרְמָה. לֹמַר לִי אִשׁ פּוֹרַע

22 וְפּוֹרַע לֹא אִשָּׁה: וְהִלְכָה חַיָּא כְּנִיזָה. הִלְכָה לְמִשָּׁה
23 פּוֹרַע הוּא בְּחִלּוֹת נִיזָה נְתִילִי אִישׁ. כְּאֵיבִי
24 נְתִילִית נְתִילְתָּה: וְרָבִינָן אוּתוּ. (מֵאִי אוּתוּ) אֵי נִיקָא

25 אוּתוּ וְלֹא אוּתָה וְהַכְּתִיב גְּבִי נִגְדָה הַפּוֹרְסָה
26 וְדִרְצָמָה אֶת עֵינָיִם וְסִקְלָתָם אוּתָם. אֵלֶּא אֵת
27 וְדַמְעֵי אִשָּׁה לְעֲנִין עֵינָיִם. דְּנִפְסָק מְהֵא קָרָא

28 מַעֲטָא דְּאוּתוּ שְׁמַעַמַּע וְלֹא כְּסוּתוּ. וְלִחְבִּי נָטַט
29 לִיה לְהֵאִי מְשַׁמְעָתָא וְרַעֲוִים כְּשִׁלְשׁוֹן רַבִּי גְּבִי
30 אִישׁ לְמַקְרָא אֵת אוּתָה כְּכִסּוּתוּ: וְנִמְכָּר בְּגִנְבָתוּ.
31 אֵם אֵין לוֹ מַה לְשִׁלְשׁוֹ:

1 **הַדְרִין עֲלֶיךָ הִיָּה נוֹטֵל**
2 **אֲרוּסָה** שְׁקָא לָהּ אֲרוּסָה: וְשׁוֹמֵרָתָּ יָבֵם. שְׁקָא
3 לָהּ יָבֵם: לֹא שְׁוֹתוּת. דְּמַעֲשֵׂינְהָ קָרָא: וְלֹא נְשִׁילוֹת
4 בְּתָרְהּ. שְׂוֵאָה נְקָמָה אֲסוּרָה עֲלֶיךָ עֲלִיוֹ
5 שְׂוֹתוּתָהּ. אֲסוּרָה קָרָא. וְמַקְנֵי אֲסוּרָה אֵימַעֲשֵׂי
6 כְּדַמְפְּרֵשׁ כְּנֹקְרָא. וְאֶפְסֵי לִית לָהּ דְּרַבִּי דְּמַנְעָא
7 וְוִדְשׁוֹמֵרָתָּ: יָבֵם שְׁוֹתָה מְתִירָה לִיקְבָהּ. נָזִי
8 דְּמִקְרָא מִיזִידוֹ אֵל בְּעֵי לְמַיְסָב אִשָּׁה אוּתָה וְהָא

9 הַפְּסִידָה כְּהִקְרָהּ הִתָּה אִישׁ. בְּשׁוֹבֵת תַּחֲתִי
10 הַקְּבוּרָה:
11 **הַדְרִין עֲלֶיךָ הִיָּה נוֹטֵל**

1 **אֲרוּסָה** וְשׁוֹמֵרָתָּ יָבֵם לֹא שְׁוֹתוֹת וְלֹא נוֹטְלוֹת כְּתוּבָה שְׁאֲמָר: "אִשָּׁה תְּשִׁמָּה אִשָּׁה תַּחַת אִשָּׁה"
2 פְּרָט לְאֲרוּסָה וְשׁוֹמֵרָתָּ יָבֵם. אֲלֵמְנָה לְכַתְּנִי גְּדוּלָה, גְּרוּשָׁה וְחִלּוּצָה לְכַתְּנִי חֲדָיִטָּם, מְמוֹרָתָּ
3 וְנִתְּנָה

4 שְׂוֹתוֹת וְלֹא שְׁוֹתוֹת הוּא הַמְּנוּחָה בְּרַח אֲרוּסָה אֵינִי שְׂאִין אֵל כְּתוּבַת שִׁי אֵל מִנֵּה וְאֵת עַל מִנֵּה וְאֵת עַל מִנֵּה וְאֵת עַל מִנֵּה וְאֵת עַל מִנֵּה
5 אֵל מִדְּאֵינְטֵרִין לְמַעֲשֵׂי שִׁמִּי וְתִמְתָּא מִיזִידוֹ לִכְאֵב לְמַיְסָב מְחַבָּא מְשׁוּם דְּמוּקִי לָהּ בְּגִמְרָא בְּוֹן שְׂבָא עֵלֵיהּ בֵּית אַחֲזוּ דְּקָאָה לְפִטְרָה בְּנָט בְּנָט חֲלִיעָה אִפְּלוּ אֵילִיבָא דְּשִׁמְוֵאל
6 הַלְכָּה שִׁיבָא וְנָי אֲשִׁרִי לְאִסוּר עֲלִי בְּנֹת כְּתִיבִי חֲבִיל: **אֵלֵמְנָה** כְּבִי: וְכו'. הָאֵי רֵעִיב וְחֵי וְחֵי אֵלּוּ לֹא שְׁוֹתוֹת וְלֹא נְשִׁילוֹת תַּחֲבוּן לְוִתֵּי אֲרוּסָה וְשׁוֹמֵרָתָּ יָבֵם אֵלֵמְנָה כְּבִי: וְכו' וְכו'
7 מְעוּבָת תַּחֲבוּי וְנִיקָיָה חֲבוּרִי אֵילוּתוֹת וְקִטְנֵי וְכו' בִּלְשׁוֹן מִשְׁלֵם בְּעֵינֵי מְשׁוּם דְּחִלּוּקִין כְּעַמְעַם מִיזִידוֹ תִּמְתָּא אֲמַאי לֹא תָנַם מְעוּבָת בְּרַח בְּבֵא דְּאֵלֵמְנָה כְּבִי: דְּרַמֵּי טַעְמָא הַדּוּל לְמִיתוּת
8 בְּחִלְתָּ תַּחֲפִי אֵל לֹא אֵילוּתוֹת וְלִישׁוּב וְלִישׁוּב וְלִישׁוּב כִּי חֵי דְּרַמֵּינִי לְחַדִּי לִי כִּי וְכו' וְכו' שִׁיךְ לְמֵינֵי אֵלּוּ בְּרַשָׁא כְּוִן מְעוּבָת בְּרַח בְּבֵא דְּאֵלֵמְנָה כְּבִי: דְּרַמֵּי טַעְמָא הַדּוּל לְמִיתוּת
9 בְּחִלְתָּ תַּחֲפִי אֵל לֹא אֵילוּתוֹת וְלִישׁוּב וְלִישׁוּב כִּי חֵי דְּרַמֵּינִי לְחַדִּי לִי כִּי וְכו' וְכו' שִׁיךְ לְמֵינֵי אֵלּוּ בְּרַשָׁא כְּוִן מְעוּבָת בְּרַח בְּבֵא דְּאֵלֵמְנָה כְּבִי: דְּרַמֵּי טַעְמָא הַדּוּל לְמִיתוּת

1 **הַדְרִין עֲלֶיךָ הִיָּה נוֹטֵל**
2 **אֲרוּסָה** וְשׁוֹמֵרָתָּ יָבֵם לֹא שְׁוֹתוֹת וְלֹא נוֹטְלוֹת כְּתוּבָה שְׁאֲמָר: "אִשָּׁה תְּשִׁמָּה אִשָּׁה תַּחַת אִשָּׁה"
3 פְּרָט לְאֲרוּסָה וְשׁוֹמֵרָתָּ יָבֵם. אֲלֵמְנָה לְכַתְּנִי גְּדוּלָה, גְּרוּשָׁה וְחִלּוּצָה לְכַתְּנִי חֲדָיִטָּם, מְמוֹרָתָּ
4 וְנִתְּנָה

5 שְׂוֹתוֹת וְלֹא שְׁוֹתוֹת הוּא הַמְּנוּחָה בְּרַח אֲרוּסָה אֵינִי שְׂאִין אֵל כְּתוּבַת שִׁי אֵל מִנֵּה וְאֵת עַל מִנֵּה וְאֵת עַל מִנֵּה וְאֵת עַל מִנֵּה וְאֵת עַל מִנֵּה
6 אֵל מִדְּאֵינְטֵרִין לְמַעֲשֵׂי שִׁמִּי וְתִמְתָּא מִיזִידוֹ לִכְאֵב לְמַיְסָב מְחַבָּא מְשׁוּם דְּמוּקִי לָהּ בְּגִמְרָא בְּוֹן שְׂבָא עֵלֵיהּ בֵּית אַחֲזוּ דְּקָאָה לְפִטְרָה בְּנָט בְּנָט חֲלִיעָה אִפְּלוּ אֵילִיבָא דְּשִׁמְוֵאל
7 הַלְכָּה שִׁיבָא וְנָי אֲשִׁרִי לְאִסוּר עֲלִי בְּנֹת כְּתִיבִי חֲבִיל: **אֵלֵמְנָה** כְּבִי: וְכו'. הָאֵי רֵעִיב וְחֵי וְחֵי אֵלּוּ לֹא שְׁוֹתוֹת וְלֹא נְשִׁילוֹת תַּחֲבוּן לְוִתֵּי אֲרוּסָה וְשׁוֹמֵרָתָּ יָבֵם אֵלֵמְנָה כְּבִי: וְכו' וְכו'
8 מְעוּבָת תַּחֲבוּי וְנִיקָיָה חֲבוּרִי אֵילוּתוֹת וְקִטְנֵי וְכו' בִּלְשׁוֹן מִשְׁלֵם בְּעֵינֵי מְשׁוּם דְּחִלּוּקִין כְּעַמְעַם מִיזִידוֹ תִּמְתָּא אֲמַאי לֹא תָנַם מְעוּבָת בְּרַח בְּבֵא דְּאֵלֵמְנָה כְּבִי: דְּרַמֵּי טַעְמָא הַדּוּל לְמִיתוּת
9 בְּחִלְתָּ תַּחֲפִי אֵל לֹא אֵילוּתוֹת וְלִישׁוּב וְלִישׁוּב כִּי חֵי דְּרַמֵּינִי לְחַדִּי לִי כִּי וְכו' וְכו' שִׁיךְ לְמֵינֵי אֵלּוּ בְּרַשָׁא כְּוִן מְעוּבָת בְּרַח בְּבֵא דְּאֵלֵמְנָה כְּבִי: דְּרַמֵּי טַעְמָא הַדּוּל לְמִיתוּת

1 **הַדְרִין עֲלֶיךָ הִיָּה נוֹטֵל**
2 **אֲרוּסָה** וְשׁוֹמֵרָתָּ יָבֵם לֹא שְׁוֹתוֹת וְלֹא נוֹטְלוֹת כְּתוּבָה שְׁאֲמָר: "אִשָּׁה תְּשִׁמָּה אִשָּׁה תַּחַת אִשָּׁה"
3 פְּרָט לְאֲרוּסָה וְשׁוֹמֵרָתָּ יָבֵם. אֲלֵמְנָה לְכַתְּנִי גְּדוּלָה, גְּרוּשָׁה וְחִלּוּצָה לְכַתְּנִי חֲדָיִטָּם, מְמוֹרָתָּ
4 וְנִתְּנָה

5 שְׂוֹתוֹת וְלֹא שְׁוֹתוֹת הוּא הַמְּנוּחָה בְּרַח אֲרוּסָה אֵינִי שְׂאִין אֵל כְּתוּבַת שִׁי אֵל מִנֵּה וְאֵת עַל מִנֵּה וְאֵת עַל מִנֵּה וְאֵת עַל מִנֵּה וְאֵת עַל מִנֵּה
6 אֵל מִדְּאֵינְטֵרִין לְמַעֲשֵׂי שִׁמִּי וְתִמְתָּא מִיזִידוֹ לִכְאֵב לְמַיְסָב מְחַבָּא מְשׁוּם דְּמוּקִי לָהּ בְּגִמְרָא בְּוֹן שְׂבָא עֵלֵיהּ בֵּית אַחֲזוּ דְּקָאָה לְפִטְרָה בְּנָט בְּנָט חֲלִיעָה אִפְּלוּ אֵילִיבָא דְּשִׁמְוֵאל
7 הַלְכָּה שִׁיבָא וְנָי אֲשִׁרִי לְאִסוּר עֲלִי בְּנֹת כְּתִיבִי חֲבִיל: **אֵלֵמְנָה** כְּבִי: וְכו'. הָאֵי רֵעִיב וְחֵי וְחֵי אֵלּוּ לֹא שְׁוֹתוֹת וְלֹא נְשִׁילוֹת תַּחֲבוּן לְוִתֵּי אֲרוּסָה וְשׁוֹמֵרָתָּ יָבֵם אֵלֵמְנָה כְּבִי: וְכו' וְכו'
8 מְעוּבָת תַּחֲבוּי וְנִיקָיָה חֲבוּרִי אֵילוּתוֹת וְקִטְנֵי וְכו' בִּלְשׁוֹן מִשְׁלֵם בְּעֵינֵי מְשׁוּם דְּחִלּוּקִין כְּעַמְעַם מִיזִידוֹ תִּמְתָּא אֲמַאי לֹא תָנַם מְעוּבָת בְּרַח בְּבֵא דְּאֵלֵמְנָה כְּבִי: דְּרַמֵּי טַעְמָא הַדּוּל לְמִיתוּת
9 בְּחִלְתָּ תַּחֲפִי אֵל לֹא אֵילוּתוֹת וְלִישׁוּב וְלִישׁוּב כִּי חֵי דְּרַמֵּינִי לְחַדִּי לִי כִּי וְכו' וְכו' שִׁיךְ לְמֵינֵי אֵלּוּ בְּרַשָׁא כְּוִן מְעוּבָת בְּרַח בְּבֵא דְּאֵלֵמְנָה כְּבִי: דְּרַמֵּי טַעְמָא הַדּוּל לְמִיתוּת

1 **הַדְרִין עֲלֶיךָ הִיָּה נוֹטֵל**
2 **אֲרוּסָה** וְשׁוֹמֵרָתָּ יָבֵם לֹא שְׁוֹתוֹת וְלֹא נוֹטְלוֹת כְּתוּבָה שְׁאֲמָר: "אִשָּׁה תְּשִׁמָּה אִשָּׁה תַּחַת אִשָּׁה"
3 פְּרָט לְאֲרוּסָה וְשׁוֹמֵרָתָּ יָבֵם. אֲלֵמְנָה לְכַתְּנִי גְּדוּלָה, גְּרוּשָׁה וְחִלּוּצָה לְכַתְּנִי חֲדָיִטָּם, מְמוֹרָתָּ
4 וְנִתְּנָה

5 שְׂוֹתוֹת וְלֹא שְׁוֹתוֹת הוּא הַמְּנוּחָה בְּרַח אֲרוּסָה אֵינִי שְׂאִין אֵל כְּתוּבַת שִׁי אֵל מִנֵּה וְאֵת עַל מִנֵּה וְאֵת עַל מִנֵּה וְאֵת עַל מִנֵּה וְאֵת עַל מִנֵּה
6 אֵל מִדְּאֵינְטֵרִין לְמַעֲשֵׂי שִׁמִּי וְתִמְתָּא מִיזִידוֹ לִכְאֵב לְמַיְסָב מְחַבָּא מְשׁוּם דְּמוּקִי לָהּ בְּגִמְרָא בְּוֹן שְׂבָא עֵלֵיהּ בֵּית אַחֲזוּ דְּקָאָה לְפִטְרָה בְּנָט בְּנָט חֲלִיעָה אִפְּלוּ אֵילִיבָא דְּשִׁמְוֵאל
7 הַלְכָּה שִׁיבָא וְנָי אֲשִׁרִי לְאִסוּר עֲלִי בְּנֹת כְּתִיבִי חֲבִיל: **אֵלֵמְנָה** כְּבִי: וְכו'. הָאֵי רֵעִיב וְחֵי וְחֵי אֵלּוּ לֹא שְׁוֹתוֹת וְלֹא נְשִׁילוֹת תַּחֲבוּן לְוִתֵּי אֲרוּסָה וְשׁוֹמֵרָתָּ יָבֵם אֵלֵמְנָה כְּבִי: וְכו' וְכו'
8 מְעוּבָת תַּחֲבוּי וְנִיקָיָה חֲבוּרִי אֵילוּתוֹת וְקִטְנֵי וְכו' בִּלְשׁוֹן מִשְׁלֵם בְּעֵינֵי מְשׁוּם דְּחִלּוּקִין כְּעַמְעַם מִיזִידוֹ תִּמְתָּא אֲמַאי לֹא תָנַם מְעוּבָת בְּרַח בְּבֵא דְּאֵלֵמְנָה כְּבִי: דְּרַמֵּי טַעְמָא הַדּוּל לְמִיתוּת
9 בְּחִלְתָּ תַּחֲפִי אֵל לֹא אֵילוּתוֹת וְלִישׁוּב וְלִישׁוּב כִּי חֵי דְּרַמֵּינִי לְחַדִּי לִי כִּי וְכו' וְכו' שִׁיךְ לְמֵינֵי אֵלּוּ בְּרַשָׁא כְּוִן מְעוּבָת בְּרַח בְּבֵא דְּאֵלֵמְנָה כְּבִי: דְּרַמֵּי טַעְמָא הַדּוּל לְמִיתוּת

1 **הַדְרִין עֲלֶיךָ הִיָּה נוֹטֵל**
2 **אֲרוּסָה** וְשׁוֹמֵרָתָּ יָבֵם לֹא שְׁוֹתוֹת וְלֹא נוֹטְלוֹת כְּתוּבָה שְׁאֲמָר: "אִשָּׁה תְּשִׁמָּה אִשָּׁה תַּחַת אִשָּׁה"
3 פְּרָט לְאֲרוּסָה וְשׁוֹמֵרָתָּ יָבֵם. אֲלֵמְנָה לְכַתְּנִי גְּדוּלָה, גְּרוּשָׁה וְחִלּוּצָה לְכַתְּנִי חֲדָיִטָּם, מְמוֹרָתָּ
4 וְנִתְּנָה

5 שְׂוֹתוֹת וְלֹא שְׁוֹתוֹת הוּא הַמְּנוּחָה בְּרַח אֲרוּסָה אֵינִי שְׂאִין אֵל כְּתוּבַת שִׁי אֵל מִנֵּה וְאֵת עַל מִנֵּה וְאֵת עַל מִנֵּה וְאֵת עַל מִנֵּה וְאֵת עַל מִנֵּה
6 אֵל מִדְּאֵינְטֵרִין לְמַעֲשֵׂי שִׁמִּי וְתִמְתָּא מִיזִידוֹ לִכְאֵב לְמַיְסָב מְחַבָּא מְשׁוּם דְּמוּקִי לָהּ בְּגִמְרָא בְּוֹן שְׂבָא עֵלֵיהּ בֵּית אַחֲזוּ דְּקָאָה לְפִטְרָה בְּנָט בְּנָט חֲלִיעָה אִפְּלוּ אֵילִיבָא דְּשִׁמְוֵאל
7 הַלְכָּה שִׁיבָא וְנָי אֲשִׁרִי לְאִסוּר עֲלִי בְּנֹת כְּתִיבִי חֲבִיל: **אֵלֵמְנָה** כְּבִי: וְכו'. הָאֵי רֵעִיב וְחֵי וְחֵי אֵלּוּ לֹא שְׁוֹתוֹת וְלֹא נְשִׁילוֹת תַּחֲבוּן לְוִתֵּי אֲרוּסָה וְשׁוֹמֵרָתָּ יָבֵם אֵלֵמְנָה כְּבִי: וְכו' וְכו'
8 מְעוּבָת תַּחֲבוּי וְנִיקָיָה חֲבוּרִי אֵילוּתוֹת וְקִטְנֵי וְכו' בִּלְשׁוֹן מִשְׁלֵם בְּעֵינֵי מְשׁוּם דְּחִלּוּקִ

[דף ט"ו ע"א]

עמוקין טפח – זורעין לתוכן שלשה זירעונין, אחד מיפן ואחד מיפן ואחד באמצע. ונתני תמישה! שנים מיפן ושנים מיפן ואחד באמצע! לית יכיל, צד שבאן וצד שבאן חובש את האמצעי.

רבי בון בר חייא בשם רבי שמואל בר רב יצחק בעי: גובל מהו שניציל את הירק מיד מוקשה? מה אם זרעים בורעים שהן ניצולין בעשר אמות ומחצה – אין הגובל מצייל מידם, מוקשה שהוא ניצול בשתים עשרה – לא כל שבין!

מוקשה עצמו, מהו שניציל בראש הגובל? מה אם זרעים בורעים שהן ניצולין בעשר אמות ומחצה – אינן ניצולין בראש הגובל, מוקשה שהוא ניצול בשמונה אמות – לא כל שבין!

אמר רבי יודן אבוי דרבי מתילאי: והן הוא כל שבין? אלא הכן הוא: מה אם זרעים בורעים שניצולין בעשר אמות ומחצה – אינן ניצולין בראש הגובל, מוקשה שהוא ניצול בשתים עשרה – לא כל שבין!

הלכה ב'

מתני' כל מין זרעים – אין זורעים בערוגה, וכל מין ירקות – זורעין בערוגה.

הרדל והאפונין השופין – מין זרעונין. האפונין הנמלנין – מין ירק.

גובל שהיה גבוה טפח ונתמעט – בשר, שהיה בשר מתחלתו.

התלם ואמת הפנים שהם עמוקין טפח – זורעין לתוכן שלשה זירעונים, אחד מיפן ואחד מיפן ואחד באמצע.

גמרא כל מין זרעים וכו'. הרדל והאפונין השופין – מין זרעים [אף על פי] שזרעו לירק. אין נותנין אותן על גבי ערוגה.

האפונין הנמלנין ופול המוצרי שזרעו לזרע – אין נותנין אותן על גבי ערוגה. זרעו לירק – נותנין אותן על גבי ערוגה. וישאר זירעוני גינה שאין נאכלין, אף על פי שזרעו לזרע – נותנין אותן על גבי ערוגה.

נתמעט – בשר. אמר רבי אימי: הדיא דאת אמר לזרעים שבו, היא לזרע בו בתחילה – אסור. עבר וזרע,

[דף ט"ו ע"ב] מאחר שאלו מותרין – אף אלו מותרין.

רבי ירמיה בעי: ניהא נעקרו השניים – הראשונים מותרין. נעקרו הראשונים, השניים מה הן? נישמעניה מן הדיא: המיטה שנימלו שתי ארוכות שלה, ועשה לה את החדשות, ולא שינה את הנקבים, נשתברו חדשות – טמיהא, וישנות – טהורה, שחבל חולץ אחר הישנות.

הדיא אמרה: נעקרו השניים – הראשונים מותרין. נעקרו הראשונים – השניים אסורין.

רבי יונה אמר רבי זעירא ורבי אימי, תרוניהון בשם רבי יוחנן. חד אמר: סומכין לגדר ואין סומכין לגובל. והרנה אמר: גובל שנתמעט – כשר, הא גדר שנתמעט – פסול. ולא ידעין מאן אמר דא ומאן אמר דא.

מן מה דאמר רבי יוסי רבי זעירא בשם רבי יוחנן: סומכין לגדר ואין סומכין לגובל, הוי: רבי אימי דו אמר גובל שנתמעט – כשר, הא גדר שנתמעט – פסול.

אמר רבי יוסי: אוף אגן תנינן תרתיהון, גובל שנתמעט – כשר. הא גדר שנתמעט – פסול.

סומכין לגדר, דתנינן: הפסוק לבור ולגיר ולגפא ולדרדך ולגדר שהוא גבוה עשרה טפחים.

אין סומכין לגובל, דתנינן: התלם ואמת הפנים שהן עמוקין טפח – זורעין לתוכה ששה מיני זירעונין, אחד מיפן ואחד מיפן ואחד באמצע.

אם אומר את: שפומכין לגובל, יזרע למפן פמה שורות!

אמרין חבריא קומי רבי שמואל בר אבין: תיפתר, שהיה זורע בראש הגובל.

אמר לו: אין ביני, יעקור אותו הקלח וזרע למפן פמה שורות! לא מוטב לעקור קלח אחד ולזרע למפן פמה שורות!

[דף ט"ז ע"א]

הלכה ג'

מתני' היה ראש תור ירק נכנס לתוך שדה ירק אחר – מותר, מפני שהוא נראה פסוף שדהו.

היתה שדהו זרעה ירק והוא מכבש לפע בתוכה שורה של ירק אחר – רבי ישמעאל אומר: עד שיהא התלם מפולש מראש השדה ועד ראשו. רבי עקיבה אומר: ארף ששה טפחים ורוחב מלואו. רבי יהודה אומר: רוחב מלואו רוחב הפרסה.

גמרא היה ראש תור בוי. תני בר קפרא: אינו זורע לתוכה אלא מין אחד בלבד. מה אמר רבי ישמעאל ברוחב? מה אין רבי עקיבה חובש בשלש שורות (רוחות) – אית ליה רוחב מלואו, רבי ישמעאל שהוא חובש בשתי שורות (רוחות) – לא כל שבין!

מה אמר רבי ישמעאל בשורה של ירק בשדה תבואה? מה אין רבי עקיבה דהוא מיכל הכא – הוא מחמיר תפון, רבי ישמעאל דהוא מחמיר הכא – לא כל שבין דחמיר תפון! לא צורכא דלא, מה דאמר רבי ישמעאל תפון ברוחב, כמה דאת אמר תפון: לא שנייא, היא רבי עקיבה, היא רבי ישמעאל. ברוחב.

שמואל אמר: לא שנו אלא שורה אחת, הא שתיים – אסור. רבי יוחנן ורבי שמעון בן לקיש, תרוניהון אמרי: לא שנייא, היא אחת, היא שתיים.

רבי שמעון בן לקיש אמר: מותר להבקייע ארבע שורות בבקיעה.

אמר רבי יוחנן: ובלבד שיהו שתי שורות החיצונות נידונות כערוגה. אמר רבי זעירא: ובלבד שלשה בתוך ששה.

אמר רבי הונא: טעמא דרבי יודה (דברים יא) והשקית בגזלך בגז הירק. וכמה היא שיעורה של פרסה? טפה.

תנינן הכא דרבי יודה, ותנינן תמן! אילו תנייתה הכא ולא תנייתה תמן, הוינן אמרין: מה אין רבי יודה דהוא מחמר הכא – מיכל תמן, רבנין דאינון מקילין הכא – לא כל שפן יקילון תמן! הוי, צורכא מתני תמן.

או אילו תנייתה תמן ולא תנייתה הכא, הוינן אמרין, מה אין רבנן דאינון מחמרין תמן – אינון מקילין הכא, רבי יהודה דהוא מיכל תמן – לא כל שפן דיקיל הכא! הוי, צורכא מתני הכא וצורכא מתני תמן.

הלכה ד'

[דף ט"ז ע"ב]

מתני' הנוטע שתי שורות של קשואין, שתי שורות של דלועים, שתי שורות של פול המצרי – מותר. שורה של קשואים, שורה של דילועין, שורה של פול המצרי – אסור. שורה של קשואין, שורה של דילועין, שורה של פול המצרי ושורה של קשואין – רבי יעזר מתיר, וחקמים אסרין.

נוטע אדם קשות ודלעת לתוך גומא אחת, ובלבד שתהא זו נוטה לצד זו, וזו נוטה לצד זו. ונוטע שער של זו לכאן. שפן מה שאסרו חכמים – לא גזרו אלא מפני מראית העין.

גמרא הנוטע שתי שורות כו. הזקנה אמר: במחלוקת. מאן דאמר תמן: שתיים עשרה – אוף הכא שתיים עשרה. מאן דאמר תמן: בשמונה – אוף הכא בשמונה.

אמר רבי יוחנן: דברי הפל היא! יפה פה מוקשה בין המוקשות להציל בשמונה.

אורכו בכמה חובש? אמר רבי זעירא: גלמדינה מן הפרם. כמה דתימר גבי פרם: לא שנגייא, היא ארבו היא הפליגו, אף הכא – לא שנגייא, היא ארבו היא הפליגו.

על דעתיה דהזקנה ניהא, מאן דאמר תמן בשמונה, אוף הכא בשמונה.

על דעתיה דרבי יוחנן, אורכו בכמה חובש? אין תימר בשמונה קל וחומר למוקשה בין הפצלים שלא יחביש אלא שתיים עשרה (שמונה). מה אם מוקשה בין המוקשות, שיפיתה פוחו להציל

[דף י"ז ע"א]

בשמונה – נחבש בשמונה, מוקשה בין הפצלים, שהורעת פוחו להציל בשתיים עשרה – לא כל שפן שלא יחבש אלא בשמונה!

אין תימר מוקשה בין הפצלים – אין נחבש אלא בשתיים עשרה, קל וחומר למוקשה בין המוקשות – שלא יחבש אלא בשתיים עשרה.

עד גדון ברוצף. בעושה קלחים יהודים? כמה דתימר גבי פרים: לא שנייא, הוא רוצף, הוא עושה קלחים יהודים, אף הכא – לא שנייא, הוא רוצף, הוא עושה קלחים יהודים.

רבי יצאי אומר: במחלוקת. שני מיניו – מצטרפין להציל, ואין שני מיניו מצטרפין ליאסר. רב אמר: דברי הכל היא! כלשם ששני מיניו מצטרפין להציל, כך שני מיניו מצטרפין ליאסר.

מתניתין מסייעא לרבי יצאי. דתנינן: רבי ליעזר מתיר. מתניתין פליגא על רב. שורה של קישואין, שורה של דילועין, שורה של פול המצרי, ושורה של קישואין, עד שלא נטע את הרביעית, לא כבר נאסר? תיפתר, שנטע ארבעתן כאחת.

נטע אדם קישות. תני: מותר הוא אדם לעשות בתוך שדהו גומא קטנה עמוקה טפה, ולזרע בתוכו ארבע זירעוניו, ולהפקן לארבע ריהותיה.

רבי אבא בר כהנא, שמעון גרשטייה בשם רבי שמעון בן לקיש: בגומין להורבה שנו. רבי מנא בעי: אם בגומין להורבה – ניתני שמונה, שנים מיכן ושנים מיכן, ושנים מיכן ושנים מיכן!

הלכה ה'

מתני' היתה שדהו זרועה בצלים וביקש ליטע בתוכה שורות של דילועין, רבי ישמעאל אומר: עוקר שתי שורות ונטע שורה אחת, ומניח קמת בצלים במקום שתי שורות, ועוקר שתי שורות ונטע שורה אחת. רבי עקיבא אומר: עוקר שתי שורות ונטע שתי שורות, ומניח קמת בצלים במקום שתי שורות, ועוקר שתי שורות, ונטע שתי שורות.

[דף י"ז ע"ב] והכמים אומרים: אם אין בין שורה להכירתה שתיים עשרה אמה – לא יקיים זרע של בינתיים.

גמרא כהנא אומר: דברי רבי ישמעאל, פעמים שש עשרה, פעמים שתיים עשרה, פעמים שמונה. בשעה שהוא נותן כל העבודה מכפנים – שש עשרה. מקצתה בפנים ומקצתה בחוץ – שתיים עשרה. פולה מבחוץ – שמונה.

שמואל אומר: לעולם שתיים עשרה. ותני בן: קוצב על דברי שניהן. רבי עקיבא אומר: שמונה.

הא רבי ישמעאל אומר: שתיים עשרה. ורבנן אמרין: שתיים עשרה, מה ביניהון? סמיכה. על דעתיה דרבי ישמעאל – אסור לסמוך. ורבנן אמרין: מותר לסמוך.

הלכה ו'

מתני' דלעת בירק – ירק בתבואה, נותנין לה בית רובע.

[דף י"ח ע"א]

היתה שדהו זרועה תבואה, וביקש ליטע לתוכה שורה של דילועין – נותנין לעבודתה ששה טפחים. ואם הגדילה – יעקר מלפניה. רבי יוסי אומר: נותנין לה עבודתה ארבע אמות.

אמרו לו: התקמיר זו מן הגפן? אמר להן: מצינו שזו המורה מן הגפן, של גפן יהודית – נותנין לה עבודה ששה טפחים, ולדלעת יהודית – בית רובע.

רבי מאיר אמר משום רבי ישמעאל: כל שלשה דילועין לבית סאה – לא יביא זרע לתוך בית סאה. רבי יוסי בן החוטף אפרתים משום רבי ישמעאל: כל שלשה דילועין לבית פור – לא יביא זרע לתוך בית פור.

גמרא אמר רבי יוחנן: דברי רבי ישמעאל, אפילו שורה יהודית – נותנין לה עבודה. מהו ליתן עבודה לראשון [לראשון]? כמה דתימר גבי פרוס, נותנין עבודה לראשון [לראשון].

מהו לזרוע בין הגומות? כמה דתימר גבי פרוס אסור לזרוע בין הגפנים – אוף הכא אסור לזרוע בין הגומות.

רבי יונה בעי: נטע המשה דילועין וסמכן לגדר, מהו ליתן להן הלכות ערים?

בכל הדילועין, משערין או לא? כל מקום שעשית קישות ופול המצרי בדלעת ויונית – אף עושה דלעת מצרי בדלעת ויונית.

ויתביניה: הרי המקיים קלחים לחין לזרע.

[דף י"ח ע"ב]

יהודים, צריך להפנות להם בית רובע, או לעשות להם מהיצה גבוהה עשרה טפחים. קל הוא בשורה.

מז מה דלא מתיב ליה, הוי בן, רבי יוסי סבר מימר: היא שורה, היא מרובע. דאמר רבי יונה ורבי יוסי גלילאה בשם רבי יוסי בי רבי חנינה: המקיים קלה אהד בתוך שלו לזרע – צריך להפנות לו בית רובע, או לעשות לו מהיצה גבוהה עשרה טפחים. אפילו מין כמינו.

התיב רבי בון בר חייא קומי רבי זעירא: והתנינן: כוסבר שזרעה לזרע – ירקה פטור. אמר ליה: שנייא היא כוסבר, שהיא וזרעה נאכלין.

אמר רבי יוסי בי רבי בון: בוא וראה מה בין תחילת רבי ישמעאל לסופו. שתחילתו – בבית פור, וסופו – בבית סאה.

הדרן עלך פירק ערוגה

פירק רביעי

הלכה א' מתני' קרחת הפרס, בית שמאי אומרים: עשרים וארבע אמות. ובית הלל אומרים: שש עשרה אמה.

מחול הפרס, בית שמאי אומרים: שש עשרה אמה. ובית הלל אומרים: שתים עשרה אמה.

ואי זו היא קרחת הפָּרָם? פָּרָם שֶׁחָרַב מֵאֲמָצְעוֹ, אִם אֵין שֵׁם שֶׁשׁ עֲשָׂרָה אָמָה – לֹא יָבִיא זֶרַע לְשָׁם. הָיָה שֵׁם שֶׁשׁ עֲשָׂרָה אָמָה – נוֹתְנִין לָהּ עֲבוֹדָתָהּ, וְזוֹרֵעַ אֶת הַפּוֹתֵר.

ואי זהו הוא מחול הפָּרָם? בֵּין פָּרָם לְגֵדֵר, אִם אֵין שֵׁם שְׁתַּיִם עֲשָׂרָה אָמָה – לֹא יָבִיא זֶרַע לְשָׁם. הָיָה שֵׁם שְׁתַּיִם עֲשָׂרָה אָמָה – נוֹתְנִין לָהּ עֲבוֹדָתָהּ, וְזוֹרֵעַ אֶת הַפּוֹתֵר.

רַבִּי יְהוֹנָדָה אָמַר: אֵין זֶה אֱלָא גֵדֵר הַפָּרָם. וְאֵי זֶהוּ הוּא מַחֲוֹל הַפָּרָם? בֵּין שְׁנֵי פָרָמִים.

ואי זהו גֵדֵר? שֶׁהוּא גְבוּהַ עֲשָׂרָה טַפְחִים. וְחַרְיִין? שֶׁהוּא עֵמֶק עֲשָׂרָה וָרַחֵב אַרְבָּעָה.

גמרא אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן: קְרַחַת הַפָּרָם – הוּא פָּרָם שֶׁחָרַב. קְרַחַת הַפָּרָם – מִקְרִיחִים אוֹתוֹ מֵאֲמָצְעוֹ. פָּרָם שֶׁחָרַב – מִקְרִיחִין אוֹתוֹ מִכָּל צַדָּיו.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי: וְהוּא שֶׁבֵּא מִמַּטֵּעַ פָּרָם גָּדוֹל. אֲכָל אִם בָּא מִמַּטֵּעַ פָּרָם קָטָן – אֵין זֶה קְרַחַת

[דף י"ט ע"א]

הַפָּרָם. וְהַתְּנִינָן אֵי זֶהוּ קְרַחַת הַפָּרָם? פָּרָם שֶׁחָרַב מֵאֲמָצְעוֹ וְנִשְׁתַּיֵּיר בּוֹ כְּדֵי פָרָם. בֵּין מֵאַרְבַּע רוּחוֹת בֵּין מִשְׁלָשׁ בֵּין מִשְׁתַּיִם זוֹ כְּנֶגְדָּה זוֹ.

הֵיאֵךְ עֵבִידָא? חֲמִשׁ שוּרִין מִן שׁוֹיבַע שׁוֹיבַע, נֶסֶב חֵד פְּרָמִין, כִּי אֵית אַרְבָּעָה פְּרָמִין, וְתִלְתָּא בִּינֵיהוּ, נֶסֶב חֵד חוֹרֵן – אֵית תַּמּוֹן תִּלְתָּא פְּרָמִין, וְתִרְוִין בִּינֵיהוּ. נֶסֶב חֵד חוֹרֵן – אֵית תַּמּוֹן תִּרְוִין פְּרָמִין (וְתִרְוִין) וְחֵד בִּינֵיהוּ.

כַּהֲנָא אָמַר: כַּתְּחִילַת מַטְעָתוֹ עוֹשִׂין אוֹתוֹ. בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים: תַּחֲלִילַת מַטְעָתוֹ – עֲשָׂרִים וְאַרְבַּע, וְחוֹרְבָנּוֹ – עֲשָׂרִים וְאַרְבַּע.

אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן: בֵּית שְׁמַאי מִחְמִרִין בְּחוֹרְבָנּוֹ יוֹתֵר מִמַּטְעָתוֹ! תַּחֲלִילַת מַטְעָתוֹ – שֵׁשׁ עֲשָׂרָה, וְחוֹרְבָנּוֹ – עֲשָׂרִים וְאַרְבַּע.

וְכָל הַדְּבָרִים בֵּית שְׁמַאי מוֹסִיפִין שְׁלִישׁ. מַחֲוֹל הַפָּרָם, עַל דַּעְתֵּיהּ דְּבֵית שְׁמַאי – שְׁמוֹנֶה עֲשָׂרָה. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּבֵית הֵלֶל – שְׁתַּיִם עֲשָׂרָה. וְהַתְּנִינָן: מַחֲוֹל הַפָּרָם, בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים: שֵׁשׁ עֲשָׂרָה אָמָה, וּבֵית הֵלֶל אוֹמְרִים: שְׁתַּיִם עֲשָׂרָה אָמָה.

אֵית דְּבָעֵי מִימַר: צֵא מִהֶן אַרְבַּע אַמּוֹת לְעֲבוֹדָהּ, נִמְצְאוּ שְׁתַּיִם עֲשָׂרָה עַל דַּעְתֵּיהּ דְּבֵית שְׁמַאי, וְשְׁמוֹנֶה עַל דְּבֵית הֵלֶל.

וְעֲבוֹדוֹת הַנֶּפֶן, אֲדַעְתֵּיהּ דְּבֵית שְׁמַאי – שֵׁשׁ אַמּוֹת, וְאֲדַעְתֵּיהּ דְּבֵית הֵלֶל – שֵׁשׁ אַמּוֹת. וְהַתְּנִינָן: לְפִיקָהּ, הַזּוֹרֵעַ אַרְבַּע אַמּוֹת שֶׁבְּכַרְכָּם, בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים: קִידֵשׁ שׁוֹרָה אַחַת. וּבֵית הֵלֶל אוֹמְרִים: קִידֵשׁ שְׁתֵּי שׁוֹרוֹת.

נִימַר, כְּגִין בֵּית הֵלֶל תְּנִיתָהּ. וְהַתְּנִינָן: אֵי זֶהוּ עָרִים? הַנּוֹמֵעַ שׁוֹרָה שֶׁל חֲמִשׁ גְּפָנִים! שְׁנִיָּא הִיא, דְּאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לָקִישׁ: בְּעָרִים הַמְעוֹקָם שָׁנָה, עַל יְדֵי עֲקִימָה תִּרְתִּי מִתְּבַלְעִין.

[דף י"ט ע"ב]

לא סוף דבר גדר, אלא אפילו עשה פסיו, אם אין בין פס לחבירו שלשה טפחים – נידונין בגדר. אפילו קמה, ואפילו קשיין? ואתיא כיי דאמר רבי חנינא: אין האסור נעשה מהיצה להציל! סברין מימר: האיפור נעשה מהיצה ליאסר.

על דעתיה דרבי יהודה, עשה כבתוך הפרס, ויוסר ביש עשרה!

אמר רבי יונה: הדין דתימר, כשאין הפרטים מכוונים. אבל אם היו הפרטים מכוונים – אוסר ביש עשרה.

עד שיהא מוקף גדר

[דף כ' ע"א]

מארבע רוחותיו? מן מה דתנינן: בין שני פרמים, הדין אמרה: אפילו מרוח אחת.

עד שיהא מוקף גדר כל אותו הרוח? נישמענה מן הדין דאמר רבי זעירא, רבי יסא בשם רב מתנה: אין זנב לכרם גדול, ולא מחול לכרם קטן. אין זנב לכרם גדול, שאי אתה זקוק לו. ולא מחול לכרם קטן, לוסר הוצה לו יותר מתוכו. תוכו – שמונה, וחוצה לו – שתיים עשרה.

ואי זהו פרס קטן? שלש כנגד שלש. הא שלש כנגד שלש כנגד שלש – יש לו מחול.

אמר רבי זעירא: הדין אמרה, עשה פסין כנגד שלש גפנים – יש לו מחול.

רבי יודן בעי: עשה גדר לפנים

[דף כ' ע"ב]

מגדר נאמר, אם יש שלשה טפחים – מותר להביא זרע לשם. ואם לאו – אסור להביא זרע לשם.

רבי יעקב בר אידי בשם רבי שמעון בן לקיש: היה שם מקום שתיים עשרה אמה – ניטל המחול.

אמר רבי חזקיה: ובלבד שתיים עשרה על שתיים עשרה.

אמר רבי מנא: אפילו מיצר והולך.

הלכה ב'

מתני' מחצת הקנים, אם אין שם בין קנה לחבירו שלשה טפחים כדי שייכנס הגדי – הרי זו כמחצה. וגדר שנפרץ עד עשר אמות – הרי הוא פתוח. יותר מיכן, כנגד הפרצה – אסור.

נפרצו בו פרצות הרבה, אם העומד מרובה על הפרוץ – מותר. ואם הפרוץ מרובה על העומד, כנגד הפרצה – אסור.

גמרא עשה פסין כנגד הפניין, ויש בעומד ארבעה, והעומד רבה על הפרוץ, כנגד העומד – מותר, כנגד הפרצה – אסור.

עשה פסין כנגד הגפנים, (ואין) ויש בעומד ארבעה, והפרוץ רבה על העומד. פשיטא כנגד העומד – מותר, כנגד הפירצה – אסור [מותר].

רבי שמעון בן לקיש בשם רבי יודה בן חנינה: נעין ארבעה קנים בארבעה זויות שבפרם, וקשר גמי מלמעלה – מצייל משום פיאח.

אמר רבי יונה: במהיצת שבת – בן מהיצת פלאים [במהיצת פלאים – בן מהיצת שבת].

אמר רבי יוחנן: מעשה שהלך רבי יהושע בן קרחה אצל רבי יוחנן בן נורי לנגניר, הראו שדה אחת, ובית הביתרה היתה נקראת, והיו שם פרצות יותר מעשר, והיה נטל אעין וסותם, דוקרנין וסותם, עד שפועטן פחות מעשר.

אמר: גזה – בן מהיצת שבת.

אמר רבי זעירא: מודה רבי שמעון בן לקיש לענין שבת, שאין הפיאח מצלת יותר מעשר.

אמר רבי חגי: מתניתא אמרה בן מקיפין שלשה הכלים זה למעלה מזה, וזה למעלה מזה, אם אמר את: שהפיאח מצלת יותר מעשר – דין חבל אחד!

רבי

[דף כ"א ע"א]

יונה אמר, רבי יאשיה בעי: הדיא פיאח מה את אמרת, מלמעלן, מן הצד? אין תימר מלמעלן, הא כל שכן מן הצד. אין תימר מלמעלן – לא אמר רבי חגי כלום. מה נפשה, אם מלמעלן – הרי מלמעלן. אי מן הצד – הרי מן הצד.

רבנין דקיסרין בשם רבי ירמיה: תיפתר, בעשויון כמין דוקרן. רבי זעירא, רבי אבנדמא דתיפה בשם רבי שמעון בן לקיש: לגובה – אפילו עד מאה אמה.

אמר רבי יודן: הדיא דאת אמר – לענין פלאים, אבל לענין שבת – לא תהא פיאח גדולה מן הקורה. אמר רבי יוסי: היא פלאים היא שבת.

על דעתיה דרבי יוסי, מה בין קורה מה בין פיאח? פיאח – אינה מצלת מרוח אחת, עד שתהא מגופפת מארבע רוחותיה. קורה – מצלת מרוח אחת. ואתיא כההיא דמר רבי זעירא בשם רב המנונא: הפיאח – אינה מצלת, עד שתהא מגופפת מארבע רוחותיה.

אמר רבי בא בר ממל: מיטרפלויות שבפרמים – אסור לטלטל תחתיהן, מפני שהן סוף תקרה, ואין סוף תקרה מצייל משום פיאח. אמר רבי פינחס: אתא עובדא קומי רבי ירמיה בארבעה עמודין, ועליהן ארבעה פיסמליות, והתיר לטלטל תחתיהן משום פיאח.

רבי בון ורבנין בעין קומי רבי זעירא: פיאח, מהו שתציל בסוכה? אמר לון: פיאח – מצלת בסוכה. סוף סכה, מהו שציל בסוכה? אמר לון: אין סוף סכה מצייל בסוכה. מה בין זה לזה? זה – נעשה לכך, וזה – אינו נעשה לכך.

אמר רבי אבהו: כל אילין מיליא – לענין משא ומתן, הא להורות – אסור להורות. מה אם סוכה קלה – את אמר אסור, שבת החמורה – לא כל שכן.

רבי בון בר חייא בעא קומי רבי זעירא: מאן תנא פיאה מצלת? לא רבי יוחנן בן נורי! אמר ליה: אדחי תנא.

נמצאת אמר לענין פלאים, כל הפחות משלש – בכתום.

משלשה ועד ארבעה, אם העומד רבה על הפרוץ – מותר, ואם הפרוץ רבה על העומד – אסור.

מארבעה ועד עשר, אם עומד מרובה על הפרוץ – מותר, ואם פרוץ מרובה על העומד, כנגד העומד – מותר, כנגד הפרוץ – אסור.

יותר מעשר, אף על פי שהעומד רבה על הפרוץ, כנגד העומד – מותר, כנגד הפרוץ – אסור.

לענין שבת, כל הפחות משלשה – בכתום.

משלשה ועד ארבעה, מארבעה ועד עשר, אם העומד רבה על הפרוץ – מותר, ואם הפרוץ רבה על העומד – אסור. יותר מעשר, אף על פי שהעומד רבה על הפרוץ – אסור. רבי חנניה, רבי יודה בר פי בשם רבי יוחנן:

[דף כ"א ע"ב]

לית כאן משלשה ועד ארבעה, יש כאן פירצה שלשה – אין כאן מקום ארבעה.

מתיב רבי מנא: והתנינן: מקיפין בקנים. וקנה יש לו מקום? אמר ליה: לא תתיבני פחות משלשה, שכל הפחות משלשה – בכתום הוא.

רבי יוסי בי רבי בון בשם רב: מכל מקום, מכיון שהעומד רבה על הפרוץ – מותר.

הלכה ג'

מתני' הנזמע שורה של חמש גפנים, בית שמאי אומרים: כרם. ובית הלל אומרים: אינו כרם. עד שיהו שתי שורות. לפיכך, הזרע ארבע אמות שבכרם, בית שמאי אומרים: קידש שורה אחת. ובית הלל אומרים: קידש שתי שורות.

גמרא והוא – שזרע כנגד כולם. זרע כנגד האמצעי, על דעתיה דבית שמאי – אסור את כל השורה. על דעתיה דבית הלל – אסור שלש כנגד שלש.

זרע כנגד הכניין שבאמצעי, על דעתיה דבית שמאי – אסור שתיים מיכן ושתיים מיכן. חמישית אי זו היא? נאמר אם היו זרעים קרובין לאחת מהן – הרי היא אסורה, ואם לאו – הרי אלו מותרות [אסורות]. על דעתיה דבית הלל – אסור ארבע כנגד שתיים.

[דף כ"ב ע"א]

זרע כנגד גרן הזוית, על דעתיה דבית שמאי אי זו שורה אסורה? זו וזו. על דעתיה דבית הלל – אסור שתיים כנגד שתיים, ואחת יוצאת זנב מכאן, ואחת יוצא זנב מכאן.

מסכת עבודה זרה פרק תשיעי

טא המערה מפלי לכלי קלוה, משפנגד שפתח של חבית ולמטה-הרי זה אסור. הגת והמחץ והמשפף של עובדי כוכבים - רבי מתיר, וחכמים אוסרין. ומודה רבי בקנקנים - שהן אסורות. מפני מה אלו אסורות ואלו מתרות? אלו - עשויות למכנס, ואלו - עשויות שלא למכנס. של עץ ושל אבן - צריך לנגב. אם היו זפותין - צריך לקלף.

טב הלוקח פלי תשמיש מן העובד כוכבים, דברים שלא נשתמש בהן - מטבילין והן טהורין. דברים שנשתמש בהן, כגון כוסות וצלוחית - ידיחן בצונן. כגון היורות והמחמין והטונגין וקמקומוסין - ידיחן ברותחין. כגון הספינין והשפודים והאסקלאות - מלבנן באור והן טהורין. וכלן שנשתמש בהן עד שלא יגעיל, וטבל ולבן - הרי זה מתר.

טג מי שהיו גתיו ובדיו טמאין, ומבקש לטהרן, הדפיים וההולבים והעדרשות - מנגבן והן טהורין. העקלין של נצרים ושל בצבונן - צריך לנגב. של חשיפה ושל גמי - צריך לישן. וכמה מישנן? שנים עשר חדש. רבן שמעון בן גמליאל אומר: מגת לגת ומבד לבד. רבי יוסי אומר: הרוצה לטהרן - או חולטן מיד בחמין, או מולגן במי זיתים. רבן שמעון בן גמליאל אומר משם רבי יוסי: נותנן בנהר שממיו מהלכין מלא עינו. הצנור שממיו מקלחין - כשם שמנגב לטהרה, כך מנגב לזין נסך.

טד על שבע מצות נצטוו בני נח: על הדינין, ועל עבודת כוכבים, ועל גלוי עריות, ועל שפיכות דמים, ועל הגזל, ועל אבר מן החי. על הדינין כיצד? כשם שישאל מצוין להושיב בתי דינין בעירות שלהן - כך בני נח מצוין להושיב בתי דינין בעיר שלהם. על עבודת כוכבים ועל ברפת השם כיצד? עובד כוכבים שעבד עבודת כוכבים וברך את השם. לא נתנה מיתה לבני

נח אלא בסיף בלבד. על גלוי עריות כיצד? כל ערה שבית דין של ישראל ממיתין עליה - בני נח מזהרים עליה, וכל ערה שבית דין של ישראל מזהרים עליה - בני נח מממתין עליה; דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים: הרבה עריות שאין בית דין ממיתין עליה - בני נח מזהרים עליה. בא על עריות ישראל - נדון בדיני ישראל. בא על עריות העובדי כוכבים - נדון בדיני העובדי כוכבים. ואין לי אלא נערה מארסה בלבד. ועל שפיכות דמים כיצד? עובד כוכבים בעובד כוכבים, עובד כוכבים בישראל - חיב. ישראל בעובד כוכבים - פטור. על הגזלה כיצד? גנב גזל פת תאר, וכן פיוצא בו, עובד כוכבים בעובד כוכבים, עובד כוכבים בישראל - אסור. ישראל בעובד כוכבים - מתר. על אבר מן החי כיצד? אבר המדלדל בבהמה ואין בו להעלות ארוכה, בשר המדלדל בבהמה ואין בו להעלות ארפה - אסור לבני נח ואין צריך לומר לישראל. ואם יש בו להעלות ארפה - מתר לישראל ואין צריך לומר לבני נח. נטל צפור שאין בה כזית ואכלה - רבי פוטר, ורבי אלעזר ברבי שמעון מחיב. ומה על אבר מן החי ממנו - חיב, כלו - לא יהא חיב! חנקה ואכלה - פטור. רבי חנניא בן גמליאל אומר: אף על דם מן החי. רבי חזקא אומר: אף על הסרוס. רבי שמעון אומר: אף על הפשפים. רבי יוסי אומר: כל האמור בפרשה - בני נח מזהרין עליה, שנאמר (דברים יח): לא ימצא בך מעביר בנו ובתו באש וגו' וחובר חכר פי תועבת ה'. אפשר שכתוב ענש עד שלא יזהיר? אלא מזהיר ואחר כך עונש, מלמד: שזהיר ואחר כך עונשן. רבי אלעזר אומר: [אף] על הכלאים. מתר לבני נח לזרע וללבש כלאים. אסור להרביע ולהרביב אילנות.

מסכת הוריות פרק ראשון

אא הורו בית דין, וידע אחד מהן שטעו. או שהיה אחד מן התלמידים ותיקים יושב לפניהם וראוי להוראה כשמעון בן עזאי,

וְהִלֵּךְ וְעָשָׂה עַל פִּיהֶן - הָרִי זֶה חֵיב, מִפְּנֵי שְׁלֵא תִלָּה בְּבֵית דִּין:

אב, הורו בית דין, וְעָשׂוּ כָל הַקְּהָל או רבן על פיהן, בְּזִמְנֵי שְׁהוֹרָאתוֹ הוֹרָאת בֵּית דִּין - פְּטוּרִין, וְהַעוֹשִׂין עַל פִּיהֶם - מְבִיאִין פֶּר. וְאִין הוֹרִיתֶן הוֹרִית בֵּית דִּין - מְבִיאִין פֶּר. הַעוֹשִׂין עַל פִּי - מְבִיאִין כְּשֶׁבָה או שְׁעִירָה. הוֹרוּ בֵּית דִּין, וְעָשׂוּ שְׁנַיִם או שְׁלֹשָׁה שְׁבֻטִים או רבן על פיהם, בְּזִמְנֵי שְׁהוֹרָאתֶן הוֹרִית בֵּית דִּין - פְּטוּרִין, וְהַעוֹשִׂין עַל פִּיהֶן - מְבִיאִין פֶּר. אִין הוֹרִיתֶן הוֹרִית בֵּית דִּין - חֵיבִין. וְעוֹשִׂין עַל פִּיהֶן - מְבִיאִין כְּשֶׁבָה או שְׁעִירָה. עָשׂוּ עַל הוֹרִית עֲצָמֵן - פְּטוּרִים. הוֹרִית כִּהֵן מְשִׁיחַ - חֵיבִין. הוֹרוּ בֵּית דִּין וְאָחָד מֵהֶן אִינוּ שָׁם - פְּטוּרִין. רַבִּי אָמַר: אוֹמֵר אָנִי: עַד שִׁיחָא מְפָלָא שְׁבָהֶן:

אג, חמר בהוריה שאין בדיני נפשות. בדיני נפשות שאין בהוריה. שְׁבִהוּרְיָה - עַד שְׁהוֹרוּ בְּלֵן כְּאָחָד. וּבְדִינֵי נְפֻשׁוֹת - הוֹלְכִין אַחַר הָרֵב. שְׁבִהוּרְיָה - עַד שְׁהוֹרוּ בֵּית דִּין שְׁבֻלְשַׁכַּת הַגְּזִית. וּבְדִינֵי נְפֻשׁוֹת - נוֹתְנִין בְּכָל מְקוֹם. יַחֲדִי שְׁהוֹרָה עֲצָמוֹ עַל פִּי - הָרִי זֶה חֵיב, שְׁנֹאֲמַר (בַּמְדָּבָר טו, ל): "וְהִנֵּפֵשׁ אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה בְיַד רְמָה":

אד, האוכל שקצים - זה מומר. כיצד מומר אוכל גבלות וטרפות שקצים ורמשים. האוכל בשר חזיר, והשותה יין נסוף, או המחלל את השבת, והמנסף. רבי יוסי ברבי יהודה אומר: אף הלובש כלאים. רבי שמעון בן אלעזר אומר: אף העושה דבר שאין היצר תאב לו:

אה, הורו בית דין שהוא מוצאי שבת, ואחר כך זרחת חמה - אין זה הוריה אלא טעות. הורו בית דין לעקור את כל הגוף, אמרו: אין דם בתורה, אין חלב בתורה, אין פגול בתורה - הרי אלו פטורין. הורו לבטל מקצת ולקיים מקצת - הרי אלו חייבין. כיצד? אמרו: יש דם, אבל אין חייבין אלא על דם הקרב לשלמים. יש חלב בתורה, אבל אין חייבין אלא על חלב הקרב לשלמים. יש

פגול בתורה, אבל אין חייבין אלא על פגול שבשלמים - הרי אלו חייבין, שנאמר: דבר נאמר כאן דבר, ונאמר להלן דבר. מה דבר האמור להלן - מקצתו ולא כלו, אף דבר האמור כאן - מקצתו ולא כלו. אתה אומר דבר מקצתו ולא כלו, או אינו אלא כלו? תלמוד לומר (דברים יז, ח): "בין דם לדם" - ולא כל דם. בין דין לדין - ולא כל דין. בין נגע לנגע - ולא כל נגע. הא אין צריך לומר בלשון הראשון, אלא בלשון האחרון. נאמר כאן דבר, ונאמר להלן דבר. מה דבר האמור להלן - מקצתו ולא כלו. אף דבר האמור כאן - מקצתו ולא כלו. רבי שמעון בן אלעזר אומר משום רבי מאיר: חטאו ששה והן רבן, או שבעה אף על פי שאינו רבן - הרי חייבין:

אז, הורו בית דין של אחד מן השבטים, ועשה אותו השבט על פיהן - אותו השבט חייב, ושאר השבטים פטורין. רבי יוסי בן רבי יהודה אומר: הוראת בית דין עם כל שבט ושבט - כהוראת בית דין לצבור, שאין בית דין ומשיח חייבין אלא על העלם דבר עם שגגת המעשה, והעלם דבר בבית דין ושגגת המעשה בקהל. עשו על הורית עצמן - פטורין. על הורית כהן משיח - חייבין. אין חייבין אלא על דבר שזדונו כרת ושגגתו חטאת, וכהן משיח, ולא בעבודת כוכבים, אלא על דבר שזדונו כרת ושגגתו חטאת. משיח בעבודת כוכבים - חייב על שגגת המעשה; דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים: הרי הוא כשאר כל מצות העלם דבר עם שגגת המעשה - מביא אשם תלוי:

אז, אין חייבין על עשה ועל לא תעשה שבמקדש, ואין מביאין אשם תלוי על עשה ועל לא תעשה שבמקדש. ומביא אשם תלוי על עשה ועל לא תעשה שבגדה. אמר רבי שמעון: מפני מה חייבין על מצות עשה שבגדה? מפני שיש בה לא תעשה. ועוד רבי יהודה היה אומר בהן כָּלֵל: כשהיחיד באשם תלוי - נשיא כיוצא בו, ומשיח ובית

דין פטורין. וכשהוא באשם ודאי - נשיא ומשיח פיוצא בו, ובית דין פטורין:

אח, שמיעת הקול, ובטוי שפתיים, וטמאת מקדש וקדשיו - בית דין פטורין, יחיד נשיא ומשיח חיב. אלא שאין הנשיא חיב על שמיעת הקול, ולא על טמאת מקדש וקדשיו - שהן בעולה ויורד. נשיא - פיוצא בו, ומשיח ובית דין - פטורין. כשהוא בקבועה, יחיד ונשיא ומשיח - מביאין שעירה, ובית דין - פר ושעיר, [פר] לעולה ושעיר לחטאת:

מסקנת הוריות פרק שני

בא, אלו דברים שבין כהן גדול לכהן הדיוט: פר הבא על כל המצות, ופר יום הכפורים, ועשירית האיפה. לא פורע, ולא פורם. אבל פורם מלמטה, וההדיוט מלמעלה. אין מטמא לקרובין. ומצוה על הבתולה, ומזהר על האלמנה, ומחזיר את הרוצח, ומקריב אוגן ואינו אוכל. מקריב חלק בראש, ונוטל חלק בראש. וכל עבודת יום הכפורים - אינה כשרה אלא בו. ופטור על טמאת מקדש וקדשיו. וכלן נוהגין במרבה בגדים שעבר, חוץ מפר הבא על כל המצות. כלן אינן נוהגין במשוח מלחמה - חוץ מחמשה דברים שפרש הכתוב בפרשה. לא פורע, ולא פורם, ואין מטמא לקרוביו, ומצוה על הבתולה, ומזהר באלמנה, ומחזיר את הרוצח; דברי רבי יהודה. וחקמים אומרים: אין מחזיר את הרוצח:

בב, איזהו נשיא? [נשיא] ישראל, ולא נשיא שבט. נשיא ישראל ונשיא בית דוד - זה מביא לעצמו, וזה מביא לעצמו:

בג, איזהו משיח? משוח בשמן המשחה. אין בין משוח בשמן המשחה למרבה בבגדים, אלא שהמרבה בבגדים - צריך להביא פר; דברי רבי מאיר. וחקמים אומרים: אינו צריך להביא פר:

בד, פר משיח ופר העדה - פר משיח קדם לפר העדה בכל מעשיו, והאיל ופר משיח

מכפר, והעדה מתכפרת, מוטב שיקדים המכפר למתכפר, שנאמר (ויקרא טז, ו): "וכפר בעדו ובעד ביתו" וגו'. פר הבא על כל המצות - קדם לפר ושעיר של עבודת כוכבים. ופר ושעיר של עבודת כוכבים - קדם לשעיר של נשיא. ושעיר של נשיא - קדם לשעיר של יחיד. ושעיר של יחיד - קדם לכבשה של יחיד. שתי הלחם - קודמות לכבשים. העמר - קדם לכבש הקרב עמו. זה הפלל: הבא בגין היום - קדם לבא בגין הלחם:

בה, הוא ואביו ורבו עומדין בשבי - הוא קדם לרבו, ורבו קדם לאביו, ואמו קודמת לכל אדם. איזהו רבו? רבו שלמדו תורה, לא שלמדו אומנות. ואיזה? זה שפתח לו תחלה. רבי מאיר אומר: רבו שלמדו חכמה, לא רבו שלמדו תורה. רבי יהודה אומר: כל שרב תלמודו ממנו. רבי יוסי אומר: כל שהאיר עיניו במשנתו:

בו, האיש - קדם לאשה, להחיותו, להשיב אבדה. ואשה - קודמת לאיש, לכסות, ולהוציא מבית השבי. בזמן ששניהן עומדין בקלקלה - האיש קדם. מעשה שהלך רבי יהושע לרומי, אמרו לו: יש כאן תינוק אחד ירושלמי יפה עינים טוב ראי עומד לקלון, הלך רבי יהושע לבדקו, כיון שהגיע לפתח, קרא את המקרא הזה (ישעיהו מב): מי נתן למשסה יעקב וישראל לבוזים. נענה אותו תינוק ואמר (שם): הלא ה' זו חטאנו לו וגו'. באותה שעה אמר רבי יהושע: מעיד אני עלי את השמים ואת הארץ שאיני זו מכאן עד שאני פודה אותו בממון הרבה. פדאו בממון הרבה, ושגרו לארץ ישראל, ועליו נאמר (איכה ד, ב): "בני ציון הקרית המסלאים בפז" וגו':

בז, מנין שכל השונה פרק אחד לחברו, מעלה עליו הכתוב כאלו הוא יצרו ורקמו והביאו לעולם? שנאמר (ירמיה טו, יט): "אם תוציא יקר מזולל כפי תהיה", כאותו הפה שזרק נשמה באדם הראשון, כך כל

מפני שהגיוורת - היתה בחזקת משמרת, ושפחה משחררת - היתה בחזקת מפקרת. רבי אלעזר ברבי צדוק אומר: מפני שמציין לקלה בפי כל הבריות. מפני מה הכל נשאלין על העבד? מפני שעסקו רע עם הבריות:

ב, יא (תהלים קלה, יט): "בית ישראל ברכו את ה', [בית אהרן ברכו את ה'], בית הלוי ברכו את ה', יראי ה' ברכו את ה'". נמצאו: ישראל - מברכין אחת. בית אהרן - שתיים. בית הלוי - שלש. ישראל יראי ה' - מברכין ארבע:

הדרן עלף תוספתא סדר גזיקין

מסכת קרבנות פ"ק ראשון

א. רבי יהושע אומר: כל הזבחים שנזבחו שלא לשמן - כשרין, אלא שלא עלו לבעלים לשם חובה, חוץ מן הפסח ומן החטאת. הפסח בזמנו והחטאת בכל זמן. רבי אליעזר אומר: אף האשם, הפסח בזמנו וחטאת והאשם בכל זמן. רבי אליעזר אומר: חטאת באה על חטאת, ואשם בא על אשמה, מה חטאת פסולה שלא לשמה אף אשם פסול שלא לשמו. אמר לו רבי יהושע: לא, אם אמרת בחטאת, שדמה נתן למעלה, לפיכך אם שחטה שלא לשמה - פסולה, תאמר באשם שדמו נתן למטה, ואם שחטו שלא לשמו - כשר, אף אשם שדמו נתן למטה, אם שחטו שלא לשמו - יהא פסול. אמר לו רבי יהושע: לא, אם אמרת בפסח שיש לו זמן קבוע, ואם שחטו שלא לשמו פסול, תאמר באשם שאין לו זמן קבוע? ואם שחטו שלא לשמו - כשר. ואמר לו רבי אליעזר: חטאת תוכיח, שאין לה זמן קבוע, ואם שחטה שלא לשמה - היא פסולה, אף אשם שאין לו זמן קבוע, אם שחטו שלא

המכניס בריה אחת תחת כנפי השכינה - מצלין עליו כאלו יצרו ורקמו והביאו לעולם. יקרה - התורה, שנאמר (משלי ג, טו): "יקרה היא מפנינים". ואומר (משלי כ, טו): "יש זהב ורב פנינים וכלי יקר שפתי דעת":

ב, ח חכם - קדם למלך ישראל. מת חכם - אין לנו פיוצא בו. מת מלך ישראל - כל ישראל ראויים למלכות. המלך - קדם לכהן גדול, שנאמר (מלכים א א, לג): "ויאמר המלך להם קחו עמכם את עבדי אדוניכם והרכבתם את שלמה בני על הפרדה אשר לי" וגו'. כהן גדול קדם לנביא, שנאמר (שם א, לד): "ומשח אותו שם צדוק הכהן ונתן הנביא" - הקדים צדוק לנתן. ואומר (זכריה ג, ח): "שמע נא יהושע הכהן הגדול אתה ורעיף היושבים לפניך" וגו'. יכול בני אדם הדיוטות היו? תלמוד לומר: "כי אנשי מופת המה", אין מופת אלא נביא, שנאמר (דברים יג, ב): "ונתן אליך אות או מופת":

ב, ט משוח בשמן המשחה - קודם למרבה בגדים. מרבה בגדים - קודם למשוח מלחמה. משוח מלחמה - קדם לסגן. סגן - קודם לראש משמר. ראש משמר - קדם לראש בית אב. ראש בית אב - קדם למרכל. קדם לגזבר. גזבר - קדם לכהן הדיוט. כהן הדיוט - קדם ללוי. לוי - קדם לישראל. ישראל - לממזר. ממזר - לנתין. נתין - לגר. גר - לעבד משחרר. אימתי? בזמן שכלן שוין, אבל אם היה ממזר תלמיד חכם, וכהן גדול עם הארץ - ממזר תלמיד חכם קדם לכהן גדול עם הארץ, שנאמר (משלי ג, טו): "יקרה היא מפנינים וכל חפציה לא ישוו בה"! רבי שמעון בן אלעזר אומר: בדין הוא שיקדים עבד משחרר לגר, מפני שזה גדל בקדשה, וזה שלא בקדשה, אלא מפני שזה היה בכלל ארור, וזה לא היה בכלל ארור:

ב, י מפני מה הכל קופצין לישא את הגיוורת, ואין הכל קופצין לישא את המשחררת?

לשמו - יהא פסול. אמר לו רבי יהושע: נחזור חלילה. חזר רבי אליעזר ואמר: אף חטאת היא ואשם היא, מה חטאת פסולה שלא לשמה אף אשם פסול שלא לשמו. אמר לו רבי יהושע: בחטאת הוא אומר: "וישחט אותה לחטאת" - שתהא שחייטתה לשם חטאת, בפסח הוא אומר (שמות יב, כז): "וזבח פסח הוא לה" - שתהא זביחה לשם פסח, אבל אשם, אינו אומר "אשם הוא", אלא בשעת הקטר חלבים, הוא עצמו אף על פי שלא הקטיר חלבו - כשר.

ב. אשם בן שנה שהביאו בן שתיים, ובן שתיים שהביאו בן שנה, או ששחטו מחסר זמן בפעלים - תעבר צורתו ויצא לבית השרפה. עולת נזיר ועולת יולדת, ועולת מצרע ששחטן בני שנים עשר חדש ויום אחד, או ששחטן מחסר זמן בפעלים, ועולין על גבי מזבח וטעונין נסכים, אלא שלא עלו לבעלים לשם חובה. זה הוא כללו של דבר: כל שאינו פוסל בעולת נדבה - אינו פוסל בעולה, וכל הפוסל בחטאת - פוסל באשם, חוץ מן האשם ששחטו שלא לשמו.

ג. כבשים ששחטן לשם כבשים, ונמצאו אילים - עלו לצבור לשם אילים. אילי צבור ששחטן לשם אילים, ונמצאו כבשים, עלו לצבור לשם כבשים, והשאר יעלו על גבי המזבח וטעונין נסכין.

ד. שחטו לשמו, ומלקו שלא לשמו - כשר, שכבר הכשר בשחיטה, חוץ למקומו - פסול ואין בו פרת, חוץ לזמנו - פגול וחיבים עליו פרת. חוץ למקומו וחוץ לזמנו - פסול ואין בו פרת, ורבי שמעון מכשיר בהלוף. וכן בחוץ לזמנו וחוץ למקומו. אמר רבי שמעון: מצאני יוסי ברבי בצידן, ואמר לי: הלוף, שהיה רבי מאיר פוסל בו, מה אתה בו, אמרתי לו: מכשיר אני. אמר לי: מאיזה טעם? אמרתי לו: לפי שאי אפשר לעבודה שלא שחטה, ושלא קבלה ושלא זרקה, אבל אפשר שלא בהלוף. רבי אלעזר אומר: כל

הלוף שעבודה צריכה לו - פוסל בעבודה, וכל הלוף שאין עבודה צריכה לו - אינו פוסל בעבודה. איזהו הלוף שעבודה צריכה לו? שחטו וקבל לילך, וזרקו על גבי המזבח, ובשעת הלוכו חשב עליו - זה הלוף שעבודה צריכה לו. אבל שחט, וקבל לילך להניחו במקום אחר, ובשעת הלוכו חשב עליו - זה הוא הלוף שאין עבודה צריכה לו.

ה. וכן היה רבי אליעזר אומר: אפלו רגלו אחת על גבי הרצפה - פסול. רגלו אחת על גבי הרצפה, ורגלו אחת על גבי הלבנה, רגלו אחת על גבי הרצפה, ורגלו אחת על גבי הכלי, שאם ינטל הכלי ויכול לעמד בפני עצמו - כשר, ואם לאו - פסול. קבל בימינו ובשמאלו כאחד - פסול. רבי שמעון מכשיר. היתה שמאל מסייעת את הימין - הכל מודים שהוא כשר. היה רבי שמעון אומר: כל שנאמר בו ד - טעון ימין, וכל שלא נאמר בו ד - אין טעון ימין. כל שנאמר בו 'אצבע' - טעון ימין, וכל שלא נאמר בו 'אצבע' - אין טעון ימין. רבי אלעזר בר רבי שמעון אומר: כל שנאמר בו מתנת יד, שנה במתנה - פסול. בקבלה - כשר. וכל שנאמר בו קבלת יד, שנה בקבלה - פסול. במתנה - כשר. קבל הכהן, קבל הכשר, קבל בימינו, קבל בכלי הקדש, קבל כשר חזר וקבל פסול, קבל בשמאל, קבל בכלי חל - פסול. קבל הכשר וזרק הפסול, קבל הפסול וזרק הכשר - פסול.

ו. דרש רבי עקיבה: מנין לקבלת הדם שלא תהא אלא ככהן תמים ובכלי שרת? תלמוד לומר (ויקרא ט, ט): "והקרבנו בני אהרן את הדם אליו"! יכול זו זריקה, כשהוא אומר: "וזרקו" - זו זריקה אמורה, הא אינו אומר כאן "והקרבנו" אלא זו קבלה, מקיש קבלה לזריקה, מה זריקה ככהן תמים ובכלי שרת, אף בקבלה ככהן תמים ובכלי שרת. ולהלן הוא אומר: "ומשחת אותם וכהנו לי", מה כהן האמור להלן ככהן תמים וכלי שרת, אף כהן האמור כאן כהן תמים וכלי שרת. אמר לו רבי טרפון: עקיבה! עד מתי אתה

מגבב ומביא עלינו? אקפח את בני אם לא הפרש שמעתי בין קבלה לזריקה, ואתה השותה קבלה לזריקה. אמר לו: תרשני לומר לפניך מה שלמדתי? אמר לו: אמור! אמר לו: קבלה, לא עשה בה מחשבה כמעשה. זריקה, עשה בה מחשבה כמעשה. המקבל בחוץ - כשר. הזורק בחוץ - פסול. קבלוהו פסולין - אין חיבין עליו. זרקוהו - פסולין - חיבין עליו. אמר לו: העבודה! שלא הטייתה ימין ושמאל. אני שמעתי ולא היה לי לפרש, ואתה דורש ומסכים להלכה, הא כל הפורש ממה כפורש מחייו.

ז. דם פרת חטאת, שוחט בימינו ומקבל בשמאלו, ומזה באצבע הימנית, ואם שנה - פסול. רבי יהודה אומר: בימינו היה שוחט ונותן את הסכין לפניו, או לזה שעומד בצדו ומקבלו בימינו, ומערה בשמאלו, ומזה באצבע הימנית. ואם שנה - פסול. הזיות שבפרה, הזן שלא לשמן, או שאינן מכוונות, או שחפר אחת מהן שטבל אחת והזה שתיים, או שטבל שתיים, והזה אחת - הרי אלו פסולות. הזיות שבמצרע, שהזן שלא לשמן שאינן מכוונות - הרי אלו כשורות. דם אשמו של מצורע - מקבל בימינו ומערה בשמאלו, ומזה באצבע הימנית. ואם שנה - פסול. פנה משמאלו לימינו, וערה לשמאלו, וחרז והזה בימינו - פסול, לא מפני ששנה - פסול, אלא שחפר הלוג טפה כל שהוא.

ח. דם כל הנתנין למעלן, שנתנן שלא כדרך, או שאינן מכוונות - הרי אלו כשרין. דם הנתנין למגען, שנתנן שלא כדרך, או שמכנין שלא כנגד היסוד - הרי אלו פסולין. דם כל הנתנין למעלן, מקצת כלי ונותן ביד, ואם נתן בכלי - פסול. לג שמן של מצרע, נוטל בימינו ומקבל בשמאלו, ומזה באצבע הימנית. ואם שנה - פסול. אבל בעוף אינו כן, אלא שבעולת העוף ממה מעצמו, ובחטאת העוף - מזה וממה מעצמו. כלן

שקבלו ביד והזהו בכלי, בכלי והזהו ביד - הרי אלו פסולין. הקטר חלבין ואמורין ועצים, שנתנן על גבי האיש, בין ביד בין בכלי, בין בשמאלו בין בימינו - הרי אלו כשרין. היין שנסכו בקסוה, הקמץ והלבונה, ומנחת כהנים ומנחת כהן משיח, ומנחת נסכים שקדשו בכלי, שנתן על גבי האיש, בין ביד בין בכלי, בין בימין בין בשמאל - הרי אלו כשרין. וכלן שנסכו בקסוה ונסכו בהין - פשר. ביד ובכלי חל - פסול. אחד נסוף המים, ואחד נסוף היין, שנסכו בין בהין בין בקרקעות, בין בקסוה בין במניקות - הרי אלו כשרין.

מִסְכַּת קַרְבָּנוֹת פָּרָק שְׁנִי

א. השוחט הזבח לזרק דמו בחוץ, או מקצת דמו בחוץ, להקטיר אמוריו בחוץ, או כזית מאמוריו בחוץ, לאכל בשרו בחוץ, או כזית מבשרו בחוץ - פסול ואין בו פרת. וכן אתה אומר בערלים וטמאים. כיצד? השוחט את הזבח על מנת שיזרקו ערלים וטמאים בחוץ, או מקצת דמו בחוץ, על מנת שיקטירו ערלים וטמאים את אמוריו בחוץ, או כזית מאמוריו בחוץ - פסול ואין בו פרת. לזרק דמו למחר, או מקצת דמו למחר, להקטיר את אמוריו למחר, או כזית מאמוריו למחר, לאכל בשרו למחר, או כזית מבשרו למחר - פגול וחיבין עליו פרת. וכן אתה אומר בערלים ובטמאים, כיצד? השוחט את הזבח, על מנת שיזרקו ערלים וטמאים את דמו למחר, או מקצת דמו למחר, על מנת שיקטירו ערלים וטמאים את אמוריו למחר, או כזית מאמוריו למחר, על מנת שיאכלו ערלים וטמאים את בשרו למחר, או כזית מבשרו למחר - פגול וחיבין עליו פרת.

ב. השוחט את העולה לזרק את דמה בחוץ, או מקצת דמה בחוץ, לאכול בשרו בחוץ,

¹ הינו להקטיר.

למחשבת מקום, ובין שהקדים מחשבת מקום למחשבת זמן - פסול ואין בו פרת. רבי יהודה אומר: אף בזה הקדים מחשבת זמן למחשבת מקום - פגול וחיבין עליו כרת. הקדים מחשבת מקום למחשבת זמן - פסול ואין בו פרת.

ג. כל הזבחים ששחטן חוץ לזמנו, או שקבלו פסולין את הדם, וזרקוהו בשתיקה, או שלן הדם וזרקוהו בשתיקה, או שיצא הדם חוץ לקלעים, וזרקוהו בשתיקה, או חוץ לזמנו - פסול ואין בו פרת. השוחט את הזבח לאכל מבשרו כזית בחוץ, וכן כזית בפנים להקטיר כזית מאמוריו בפנים, וכזית בחוץ - פסול ואין בו פרת. לאכל מבשרו כזית בחוץ, וכזית למחר, להקטיר מאמוריו כזית היום, וכזית למחר - פגול וחיבין עליו כרת. השוחט את הזבח לאכל מבשרו כחצי זית בחוץ, וכחצי זית בפנים, להקטיר מאמוריו כחצי זית בחוץ, וכחצי זית בפנים - כשר. וכן למחר - כשר. השוחט את הזבח לאכל חצי זית מבשרו בחוץ, וחצי זית למחר, להקטיר מאמוריו כחצי זית היום וכחצי זית למחר, בין שהקדים מחשבת מקום למחשבת זמן, בין שהקדים מחשבת זמן למחשבת מקום - פסול ואין בו פרת. רבי יהודה אומר: אף בזה אם הקדים מחשבת זמן למחשבת מקום - פגול וחיבין עליו כרת. הקדים מחשבת מקום למחשבת זמן - פסול ואין בו פרת. השוחט את הזבח לאכל מבשרו כחצי זית בחוץ, להקטיר מאמוריו כחצי זית למחר, לאכל מבשרו כחצי זית למחר, לאכל מבשרו כחצי זית בחוץ, להקטיר מאמוריו כחצי זית למחר - כשר. שאין אכילה והקטרה מצטרפין זה עם זה. אבל אכילה ואכילה, הקטרה והקטרה - מצטרפות זו עם זו. כיצד? השוחט את הזבח לאכל מבשרו כזית בחוץ, כזית למחר, להקטיר מאמוריו כזית בחוץ, כזית למחר - פסול ואין בו פרת, מפני שלא קרב המתיר כמצותו. השוחט את הזבח, לאכל בשרו לחוץ, להקטיר מאמוריו למחר, לאכל בשרו למחר, להקטיר מאמוריו לחוץ, בין שהקדים מחשבת זמן

או כזית מבשרו בחוץ - פסולה, ואין בה פרת. וכן אתה אומר בערלים ובטמאים. השוחט את הזבח לאכול כזית מעור האליה חוץ למקומה - פסול, ואין בה פרת. חוץ לזמנה - פגול וחיבין עליו כרת. רבי אלעזר בן יהודה איש אוכלים אומר משום רבי יעקב, וכן היה רבי שמעון בן יהודה איש כפר עכוס אומר משום רבי שמעון: אחד עור שתחת האליה, ואחד עור הראש של העגל הרה, ועור פרסות בהמה דקה, וכל הנאכלין בעור הבשר חוץ למקומו - פסול, ואין בו פרת. חוץ לזמנו - פגול, וחיבין עליו כרת. כל הזבחים ששחטן שלא לשמן, קבל והלך וזרק חוץ לזמנו, או ששחטן חוץ לזמנו, קבל והלך וזרק שלא לשמן - פגול וחיבין עליו כרת, ובלבד שיקרב המתיר כמצותו. כיצד קרב המתיר כמצותו? שחט בשתיקה וקבל והלך וזרק חוץ לזמנו, או ששחט חוץ לזמנו, וקבל והלך וזרק בשתיקה, או ששחט וקבל והלך וזרק חוץ לזמנו - זה הוא שקרב המתיר כמצותו. כיצד לא קרב המתיר כמצותו? שחט חוץ למקומו, וקבל והלך וזרק חוץ לזמנו, או ששחט חוץ לזמנו, וקבל והלך וזרק חוץ למקומו ולזמנו, או ששחט וקבל הלך וזרק חוץ למקומו, ובין שהקדים מחשבת זמן למחשבת מקום, ובין שהקדים מחשבת מקום למחשבת זמן - פסול ואין בו פרת. רבי יהודה אומר: אף בזה הקדים מחשבת זמן למחשבת מקום - פגול וחיבין עליו כרת. הקדים מחשבת מקום למחשבת זמן - פסול ואין בו פרת. כיצד קדמה מחשבת זמן למחשבת מקום? שחטו חוץ לזמנו, קבל והלך וזרק חוץ למקומו. כיצד קדמה מחשבת זמן למחשבת מקום? שחט חוץ למחשבת זמן? שחט חוץ למקומו וקבל והלך וזרק חוץ לזמנו. הפסח והחטאת ששחטן שלא לשמן, וקבל והלך וזרק חוץ לזמנו - פסול ואין בו פרת, מפני שלא קרב המתיר כמצותו. השוחט את הזבח, לאכל בשרו לחוץ, להקטיר מאמוריו למחר, לאכל בשרו למחר, להקטיר מאמוריו לחוץ, בין שהקדים מחשבת זמן

רבי אליעזר, לפיכך שנה לו משנת רבי אליעזר.

מסכת קרבנות פרק שלישי

א. כל הזבחים ששחטן שלא לשמן - הרי אלו כשרין, לפיכך אם חשב עליו חוץ למקומו - פסול, ואין בו כרת חוץ לזמנו - פגול, וחיבין עליו כרת. כל הזבחים ששחטן אחד מן הפסולין - הרי אלו כשרים, לפיכך אם חשב עליו חוץ למקומו - פסול ואין בו כרת, חוץ לזמנו - פגול וחיבין עליו כרת. כיצד? השוחט את הזבח על מנת שיזרקו ערלים וטמאים את דמו, על מנת שיקטירו ערלים וטמאים את אמוריו, על מנת שיאכלו ערלים וטמאים את בשרו - כשר, לפיכך אם חשב עליו חוץ למקומו - פסול ואין בו כרת. חוץ לזמנו - פגול וחיבין עליו כרת.

ב. קבל הכהן, קבל הכשר, קבל בימינו, קבל בכלי הקדש - כשר, לפיכך אם חשב עליו חוץ למקומו - פסול ואין בו כרת, חוץ לזמנו - פגול וחיבין עליו כרת. חשב לתן את הנתנין למטה למעלה, ואת הנתנין למעלה למטה, את הנתנין בפנים בחוץ ואת הנתנין בחוץ בפנים - כשר, לפיכך אם חשב עליו חוץ למקומו - פסול ואין בו כרת, חוץ לזמנו - פגול וחיבין עליו כרת. כל הזבחים שקבל דמן אחד מן הפסולין - הרי הוא פסול, לפיכך אם חשב עליו, בין חוץ למקומו בין חוץ לזמנו - אין בו משום פגול.

ג. הפסח והחטאת ששחטן שלא לשמן - הרי הן פסולין, לפיכך אם חשב עליהן בין חוץ לזמנו ובין חוץ למקומן - אין בהן משום פגול. אחד הפסח וחטאת, ואחד כל הזבחים, שקבל דמן זר ואונן וטבול יום, מחסר בגדים ומחסר כפורים, ושלא רחוצו

זו? השוחט את הזבח, לאכל מבשרו כחצי זית למחר, ובשעת זריקה חשב עוד להקטיר מאמוריו כחצי זית למחר - פגול וחיבין עליו כרת, מפני ששחיטה וזריקה מצטרפין זה עם זה לפגול. השוחט את הזבח, לאכל מבשרו פחות מכזית, למחר - כשר, שאין פחות מכזית, מפגל ופוסל בכל מקום.

ד. השוחט את הזבח, לאכל אמוריו, ולהקטיר בשרו, לאכל דבר שאין דרכו לאכל, ולהקטיר הדבר שאין דרכו להקטיר - כשר. ורבי יהודה פוסל, להניח את דמו, ואת אמוריו למחר, או להוציא לחוץ - כשר. ורבי יהודה פוסל. רבי אלעזר אומר: רבי אליעזר פוסל ורבי יהושע מכשיר. אמר להן רבי יהודה: מה אם הניח את הדם למחר - אינו פוסל. וחכמים אומרים: זה וזה כשר, אין להן שפוסל אלא מחשבת אכילה והקטרה, וזריקת דמים. אמר רבי: כשהלכתי למצות מדותי אצל רבי אליעזר בן שמוע מצאתי יוסף הבבלי יושב לפניו והיה חביב לו ביותר עד לאחת. אמר לו: רבי! השוחט את הזבח להניח מדמו למחר מהו. אמר לו: כשר. ערבית? אמר לו: כשר. שחרית? אמר לו: כשר. צהרים? אמר לו: כשר. מנחה? אמר לו: כשר, אלא שרבי אליעזר פוסל. צהבו פניו של יוסף הבבלי. אמר לו: יוסף! כמדמה אני שלא כוננו שמועתנו עד עתה. אמר לו: רבי! הן, אלא שרבי יהודה פוסל שנה לי והחזרתי על כל תלמידיו ובקשתי לי חבר ולא מצאתי, עכשו ששנית לי פסול החזרת לי אבדתי, זלגו עיניו של רבי אליעזר בן שמוע דמעוות. אמר: אשריכם תלמידי חכמים שדברי תורה חביבים עליכם ביותר, קרא עליו המקרא הזה (תהלים קיט, צז): "מה אהבתי תורתך כל היום שיחתי" וגו', מפני שרבי יהודה בנו של רבי אלעי ורבי אלעי תלמידו של

² פרוש: שאם לא היו מצטרפין היה כשר (הגר"א).

יָדִים וְרַגְלִים, עָרַל, טָמֵא, יוֹשֵׁב וְעוֹמֵד עַל גְּבִי כְּלִי, עַל גְּבִי בְּהֵמָה, עַל גְּבִי רִגְלֵי חֲבָרוֹ - פְּסוּל, לְפִיכָף אִם חָשַׁב עָלָיו, בֵּין חוּץ לְזִמְנוּ בֵּין חוּץ לְמִקְוֵמוֹ - אֵין בּוֹ מִשׁוּם פְּגוּל. [יִקְבַּל זֶר קָבַל פְּסוּל קָבַל בְּשִׂמְלָה קָבַל בְּכִלֵי חוּל פְּסוּל לְפִיכָף אִם חָשַׁב עָלָיו בֵּין חוּץ לְזִמְנוּ וּבֵין חוּץ לְמִקְוֵמוֹ - אֵין בּוֹ מִשׁוּם פְּגוּל]. נִתֵּן אֶת הַנִּתְּנִין בַּחוּץ בְּפָנִים וְאֵת הַנִּתְּנִין בְּפָנִים בַּחוּץ - פְּסוּל. לְפִיכָף אִם חָשַׁב עָלָיו בֵּין חוּץ לְזִמְנוּ וּבֵין חוּץ לְמִקְוֵמוֹ - אֵין בּוֹ מִשׁוּם פְּגוּל. זֶה הַכֹּלֵל, אֵין הַזְּבַח נִפְסַל אֲלֵא בְּאַרְבַּעָה דְּבָרִים - בְּשַׁחֲטָה, וּבִמְתֵן כְּלִי, וּבַהֲלוּף, וּבְזִרְיָקָה, מוֹסֵף עָלֵיהֶן הַפֶּסַח וְהַחֲטָאת שֶׁשָּׁחֲטֵן שְׁלֵא לְשִׁמֹן, וּמוֹסֵף עָלֵיהֶן הַזְּבַח שֶׁהוּא נִפְסַל בְּמַחְשָׁבָה בְּעֶרְלִים וּבִטְמֵאִים.

ד. כָּל הַזְּבָחִים שֶׁשָּׁחֲטֵן הָרֵאשׁוֹן בְּשַׁתִּיקָה וְהַשְּׁנִי חוּץ לְזִמְנוּ, אֵף עַל פִּי שֶׁזֶה שָׁחַט בְּשַׁתִּיקָה וְזָרַק אֶת הַדָּם - פְּסוּל. הַפֶּסַח וְהַחֲטָאת שֶׁשָּׁחֲטֵן הָרֵאשׁוֹן לְשִׁמֹן וְהַשְּׁנִי שְׁלֵא לְשִׁמֹן, אֵף עַל פִּי שֶׁזֶה שָׁחַט לְשִׁמֹן וְזָרַק אֶת הַדָּם - פְּסוּל. זֶה הוּא כָּלְלוֹ שֶׁל דָּבָר: כָּל הַנִּפְסָל בְּמַחְשָׁבָה, בֵּין שֶׁעַל הָרֵאשׁוֹן חָשַׁב, וּבֵין שֶׁעַל הָאַחֲרוֹן חָשַׁב - פְּסוּל, אֵף עַל פִּי שֶׁיֵּשׁ דָּם הַנֶּפֶשׁ בְּכוֹס אַחַר - פְּסוּל. כָּל הַנִּפְסָל בְּמַעֲשֵׂה, בֵּין שֶׁעַל הָרֵאשׁוֹן חָשַׁב, וּבֵין שֶׁעַל הָאַחֲרוֹן חָשַׁב - פְּסוּל, אִם יֵשׁ דָּם הַנֶּפֶשׁ בְּכוֹס אַחַר, יַחְזוֹר וַיִּקְבַּל - כְּשׂוֹר. קָבַל הַזֶּר, קָבַל הַפְּסוּל, קָבַל בְּשִׂמְלָלוֹ, קָבַל בְּכִלֵי חוּל - פְּסוּל. אִם יֵשׁ דָּם הַנֶּפֶשׁ בְּכוֹס אַחַר, יַחְזוֹר וַיִּקְבַּל - כְּשׂוֹר. קָבַל בְּכִלֵי קֹדֶשׁ וְנִתֵּן בְּכִלֵי חוּל - יַחְזוֹר וַיִּקְבַּל בְּכִלֵי קֹדֶשׁ. נִתֵּן אֶת הַנִּתְּנִין לְמִטְּוֵן לְמַעֲלָן, וְאֵת הַנִּתְּנִין לְמַעֲלָן לְמִטְּוֵן, אֵת הַנִּתְּנִין בְּפָנִים בַּחוּץ, וְאֵת הַנִּתְּנִין בַּחוּץ בְּפָנִים - פְּסוּל. אִם יֵשׁ דָּם הַנֶּפֶשׁ בְּכוֹס אַחַר, יַחְזוֹר וַיִּקְבַּל - כְּשׂוֹר.

ה. יֵשׁ מִהֵן מִפְּגָלִין וְלֹא מִתְּפַגְּלִין, מִתְּפַגְּלִין וְלֹא מִפְּגָלִין, מִפְּגָלִין וּמִתְּפַגְּלִין, לֹא מִפְּגָלִין וְלֹא מִתְּפַגְּלִין. אֵלוֹ שֶׁהֵן מִפְּגָלִין וְלֹא מִתְּפַגְּלִין: שַׁחֲטָה, קָבוּל וְהִלוּף. כִּיצַד? שָׁחַט קָבַל וְהִלֵּף עַל מִנֵּת לְהַקְטִיר אֲמוּרִין לְמַחֵר - הָרִי אֵלוֹ מִפְּגָלִין. כִּיצַד אֵין מִתְּפַגְּלִין? שָׁחַט עַל מִנֵּת לְקָבַל, וְקָבַל עַל מִנֵּת לְהִלֵּף לְמַחֵר - הָרִי אֵלוֹ אֵין מִתְּפַגְּלִין. וְאֵלוֹ שֶׁהֵן מִתְּפַגְּלִין וְלֹא מִפְּגָלִין: שִׁירֵי הַדָּם וְהַקְטִיר אֲמוּרִין וְאֲכִילַת בֶּשֶׂר. כִּיצַד? שָׁחַט לְשׂוֹפֵף שִׁירֵי הַדָּם, עַל מִנֵּת לְהַקְטִיר אֲמוּרִין וְלֹאכֵל מִן הַבֶּשֶׂר לְמַחֵר - הָרִי אֵלוֹ מִתְּפַגְּלִין. כִּיצַד אֵין מִפְּגָלִין? שָׁפַף שִׁירֵי הַדָּם עַל מִנֵּת לְהַקְטִיר אֲמוּרִין, וְהַקְטִיר אֲמוּרִין עַל מִנֵּת לֹאכֵל מִן הַבֶּשֶׂר לְמַחֵר - הָרִי אֵלוֹ אֵין מִפְּגָלִין. זִרְיָקָה מִפְּגָלִת וּמִתְּפַגְּלִת, כִּיצַד הִיא מִפְּגָלִת? שָׁחַט קָבַל וְהִילֵּף עַל מִנֵּת לְזָרַק אֶת הַדָּם לְמַחֵר - הָרִי זֶה מִפְּגָלִת. כִּיצַד מִתְּפַגְּלִת? זָרַק אֶת הַדָּם עַל מִנֵּת לְשׂוֹפֵף שִׁירֵי הַדָּם, לְהַקְטִיר אֲמוּרִין לֹאכֵל מִן הַבֶּשֶׂר לְמַחֵר - הָרִי זֶה מִתְּפַגְּלִת. אֵלוֹ לֹא מִפְּגָלִין וְלֹא מִתְּפַגְּלִין: הַעֲצָמוֹת, וְהַגִּידִים, וְהַקְרָנִים, וְהַטְּלָפִים, וְצִמְרֵי שֶׁבְּרָאשֵׁי כְּבָשִׂים, וְשִׁעוֹר שֶׁבִּזְקָן הַתֵּיּוֹשִׁים, כִּיצַד תּוֹרִין וּמִזְרָאֵת הַעוֹף, וְהַנוּצָה, וְהַעוֹר, הָאֵבֶר, וְהָאֵלֶל, וְהַשְּׁלִיל, וְהַשְּׁלִיא - כָּל אֵלוֹ אֵין מִפְּגָלִין אֶת הַזְּבַח, לֹא חוּץ לְזִמְנוּ וְלֹא חוּץ לְמִקְוֵמוֹ, וְאֵין מַחְשָׁבָה פּוֹסְלַת בְּהֵן מִשׁוּם פְּגוּל. וְהַמַּעֲלָה אוֹתָן בַּחוּץ - פְּטוּר.

מִסְכַּת קְרָבֹנוֹת פְּרָק רְבִיעִי

א. רְבִי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר: אִם אֵין דָּם - אֵין בֶּשֶׂר, אִם אֵין בֶּשֶׂר - אֵין דָּם. רְבִי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: דָּם אֵף עַל פִּי שֶׁאֵין בֶּשֶׂר. כִּיצַד? נְטֵמָא הַדָּם אוֹ שְׁנַשְׁפָּף, אוֹ שִׁיצַא חוּץ לְקַלְעִים - הַבֶּשֶׂר תְּעַבֵר צוֹרְתוֹ וַיִּצַא לְבֵית הַשְּׂרֵפָה. נְטֵמָא בֶּשֶׂר אוֹ שְׁנַפְסַל, אוֹ שִׁיצַא חוּץ לְקַלְעִים. רְבִי

³ הַגֵּר"א מוֹחֵק אֶת כָּל מֵה שֶׁבְּסוּגְרִים הַמְרַבְּעוֹת.

כמות שהיה - מועלין בכשר קדשי קדשים ואין מועלין באמורי קדשים קלים, ואין חביבין עליהן משום נותר וטמא. רבי עקיבה אומר: הרצה הציץ על היוצא - אין מועלין בכשר קדשי קדשים אבל מועלין באמורי קדשים קלים, וחיביים עליהן משום נותר ומשום טמא. נטמא בשר וזרק את הדם בשתיקה - הכל מודים שאין מועלין בכשר קדשי קדשים, אבל מועלין באמורי קדשים קלים, וחיביין עליהן משום נותר ומשום טמא, שהציץ מרצה על הטמאים ואינו מרצה, לא על הלן ולא על היוצא.

ג. שחט בשתיקה ויצא הדם חוץ לקלעים וזרקו חוץ לזמנו, או ששחט חוץ לזמנו ויצא הדם חוץ לקלעים וזרקו חוץ לזמנו - הרי הוא כמות שהיה. מועלין בכשר קדשי קדשים ואין מועלין באמורי קדשים קלים, ואין חיביין עליו משום פגול. נטמא הדם וזרקו חוץ לזמנו - עדין מועלין בכשר קדשי קדשים ואין מועלין באמורי קדשים קלים, אבל חיביין עליו משום פגול, שהציץ מרצה על הטמא ואין מרצה לא על הלן ולא על היוצא. שחט בשתיקה ויצא בשר חוץ לקלעים, וזרק את הדם חוץ לזמנו, או ששחט חוץ לזמנו, ויצא בשר חוץ לקלעים, וזרק את הדם בשתיקה, או ששחט חוץ לזמנו. רבי אליעזר אומר: הרי זה כמות שהיה, מועלין בכשר קדשי קדשים ואין מועלין באמורי קדשים קלים, ואין חיביין עליהם משום פגול. רבי עקיבא אומר: הרצה הציץ על היוצא, ועדין מועלין בכשר קדשי קדשים, ואין מועלין באמורי קדשים קלים וחיביין עליהם משום פגול. נטמא הבשר וזרק את הדם חוץ לזמנו - הכל מודים שעדין מועלין בכשר קדשי קדשים, ואין מועלין באמורי קדשים קלים, אבל חביבין עליהן משום פגול, שהציץ מרצה על הטמאים, ואינו מרצה לא על הלן ולא על היוצא.

ד. רבי אליעזר בן יעקב: אומר דבר אחד מקולי בית שמאי ומחומרי בית הלל. בית

אליעזר אומר: זרק את הדם. רבי יהושע אומר: לא יזרק, אם זרק את הדם, בין בשוגג בין במזיד - מודה רבי יהושע שהרצה. רבי יהושע אומר: הרי הוא אומר (דברים יב, כז): "ועשית עליהם הבשר והדם". אם אין דם - אין בשר, אם אין בשר - אין דם. אמר לו רבי אליעזר: הרי הוא אומר (שם): "ודם זבחך ישפך", אף על פי שאין הבשר. מה אני מקים "הבשר והדם"? מקיש בשר לדם, מה הדם בזריקה - אף הבשר בזריקה. יכול יהא זורק ודובק? תלמוד לומר (ויקרא א, יב): "וערף הכהן אתם" - זורק ועורף ולא זורק ודובק.

ב. רבי יהושע אומר: כל הזבחים שבתורה שנשתיר מהן כזית בשר וכזית חלב - זורק את הדם. פחצי זית בשר פחצי זית חלב - אין זורק את הדם. ובעולה, אם נשתיר ממנו פחצי זית בשר, פחצי זית חלב - זורק את הדם, מפני שבעולה בלה כליל. ובמנחה - אפלו כל המנחה קימת - לא יזרק. ובפסח אם יש כזית לכל אחד ואחד - יזרק. ואם לאו - לא יזרק. רבי יהושע אומר: כל הזבחים שבתורה, נטל הבשר והחלבים קימים - זורק את הדם על החלבים. נטל החלב והבשר קים - זורק את הדם על הבשר. אבל בפסח אינו כן, אף על פי שנטל בשר וחלב קים - אין זורק את הדם על החלב, שלא בא מתחלתו אלא לאכילה. נטמא בשר והחלב קים, אם יש כזית לכל אחד ואחד - יזרק, ואם לאו - לא יזרק. שחט בשתיקה ויצא הדם חוץ לקלעים וזרקו בשתיקה - הרי זה כמות שהיה, מועלין בכשר קדשי קדשים ואין מועלין באמורי קדשים קלים, ואין חיביין עליהן משום נותר ומשום טמא. נטמא הדם וזרקו בשתיקה - אין מועלין בכשר קדשי קדשים ומועלין באמורי קדשים קלים, וחיביין עליהן משום נותר ומשום טמא, שהציץ מרצה על הטמא, ואין מרצה לא על הלן ולא על היוצא. שחט בשתיקה ויצא הבשר חוץ לקלעים, וזרק את הדם בשתיקה. רבי אליעזר אומר: הרי זה

שְׁמַאי אומְרִים: שְׁתֵּי מִתְּנֹת מִכְשִׁירוֹת וּמִפְּגָלוֹת בְּחֻטָּאת, וּמִתְּנֵה אַחַת בְּכָל הַזְּבָחִים. בֵּית הַלֵּל אומְרִים: אֶחָד חֻטָּאת וְאֶחָד כָּל הַזְּבָחִים מִתְּנֵה אַחַת מִכְשִׁירַת וּמִפְּגָלוֹת. כִּיצַד? נִתֵּן אַחַת בְּשִׁתִּיקָה וְנִשְׁפָּף הַדָּם, בֵּית שְׁמַאי פּוֹסְלִין וּבֵית הַלֵּל מִכְשִׁירִין. שְׁתֵּים בְּשִׁתִּיקָה וְנִשְׁפָּף הַדָּם, הַכֹּל מוֹדִים שֶׁהוּא כָּשֶׁר. אַחַת חוּץ לְזִמְנוֹ וְנִשְׁפָּף הַדָּם, בֵּית שְׁמַאי אומְרִים: פְּסוּל וְאִין בּוֹ כָּרַת. בֵּית הַלֵּל אומְרִים: פְּגוּל וְחִיבִין עָלָיו כָּרַת. שְׁתֵּים חוּץ לְזִמְנוֹ וְנִשְׁפָּף הַדָּם - הַכֹּל מוֹדִים שֶׁפְּגוּל. אַחַת חוּץ לְזִמְנוֹ וְאַחַת חוּץ לְמִקְוָמוֹ. בֵּית שְׁמַאי אומְרִים: פְּסוּל וְאִין בּוֹ כָּרַת. בֵּית הַלֵּל אומְרִים: פְּגוּל וְחִיבִין עָלָיו כָּרַת. בְּמָה דְּבָרִים אָמוּרִים? בְּחֻטָּאת אֲכָל בְּשָׂאֵר כָּל הַזְּבָחִים, נִתֵּן אַחַת בְּשִׁתִּיקָה וְנִשְׁפָּף הַדָּם, הַכֹּל מוֹדִים שֶׁהוּא כָּשֶׁר, אַחַת חוּץ לְזִמְנוֹ, וְנִשְׁפָּף הַדָּם, הַכֹּל מוֹדִים שֶׁהוּא פְּגוּל, אַחַת חוּץ לְזִמְנוֹ וְאַחַת חוּץ לְמִקְוָמוֹ - פְּסוּל וְאִין בּוֹ כָּרַת. בְּמָה דְּבָרִים אָמוּרִים? בְּזִרְיָקָה, אֲכָל בְּשִׁחִיטָה בְּקַבּוּל וּבְהַלּוּף, בֵּין שִׁחִיב עַל הָרֵאשׁוֹנָה בֵּין שִׁחִיב עַל הָאֲחֵרוֹנָה, אֶפְלוּ עַל שִׁירֵי הַדָּם, חוּץ לְמִקְוָמוֹ - פְּסוּל וְאִין בּוֹ כָּרַת, חוּץ לְזִמְנוֹ - פְּגוּל וְחִיבִין עָלָיו כָּרַת. בְּמָה דְּבָרִים אָמוּרִים? בְּדָמִים הַנִּתְּנִין בְּחוּץ עַל מִזְבֵּחַ הַחִיצוֹן, אֲכָל דָּמִים הַנִּתְּנִין בְּפָנִים עַל מִזְבֵּחַ הַפְּנִימִי, כְּגוֹן אֲרֵבָעִים וְשֵׁשׁ שָׁל יוֹם הַכַּפּוּרִים, וְאַחַת עֶשְׂרֵה שָׁל פֶּר הָעֶדָה, וְאַחַת עֶשְׂרֵה שָׁל פֶּר כֹּהֵן מְשִׁיחַ, בֵּין בְּשִׁחִיטָה, בֵּין בְּקַבּוּל, בֵּין בְּהַלּוּף, בֵּין שֶׁהוּא חָשֵׁב עַל הָרֵאשׁוֹנָה, בֵּין שִׁחִיב עַל הָאֲחֵרוֹנָה, אֶפְלוּ עַל אַחַת מֵהֶן, חוּץ לְמִקְוָמוֹ - פְּסוּל וְאִין בּוֹ כָּרַת, חוּץ לְזִמְנוֹ - פְּגוּל וְחִיבִין עָלָיו כָּרַת; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. וְחֻכְמִים אומְרִים: אִין פְּגוּל בְּפָנִים.

<p>16</p>	<p>ראשון Sunday</p>	<p>כה 25</p>	<p>י לעומר עלות השחר _____ 5:03 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:59 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:18 שקיעה _____ 7:35 צה"כ לשיטת ר"ת _____ 8:48 בבלי: סוטה יח • ירושלמי: כלאים טו • תוספתא: עבודה זרה ט נ"ך: דניאל ט-י • רמב"ם: מלכים ומלחמותיהם ז</p>
<p>17</p>	<p>שני Monday</p>	<p>כו 26</p>	<p>יא לעומר עלות השחר _____ 5:02 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:59 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:17 שקיעה _____ 7:37 צה"כ לשיטת ר"ת _____ 8:50 בבלי: סוטה יט • ירושלמי: כלאים טז • תוספתא: הוריות א נ"ך: דניאל יא-יב • רמב"ם: מלכים ומלחמותיהם ז</p>
<p>18</p>	<p>שלישי Tuesday</p>	<p>כז 27</p>	<p>יב לעומר עלות השחר _____ 5:00 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:58 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:17 שקיעה _____ 7:38 צה"כ לשיטת ר"ת _____ 8:51 בבלי: סוטה כ • ירושלמי: כלאים יז • תוספתא: הוריות ב נ"ך: עזרא א-ב • רמב"ם: מלכים ומלחמותיהם ח</p>
<p>19</p>	<p>רביעי Wednesday</p>	<p>כח 28</p>	<p>יג לעומר עלות השחר _____ 4:59 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:57 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:16 שקיעה _____ 7:39 צה"כ לשיטת ר"ת _____ 8:52 בבלי: סוטה כא • ירושלמי: כלאים יח • תוספתא: קרבנות א נ"ך: עזרא ג-ד • רמב"ם: מלכים ומלחמותיהם ט</p>
<p>20</p>	<p>חמישי Thursday</p>	<p>כט 29</p>	<p>יד לעומר עלות השחר _____ 4:58 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:56 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:16 שקיעה _____ 7:40 צה"כ לשיטת ר"ת _____ 8:53 בבלי: סוטה כב • ירושלמי: כלאים יט • תוספתא: קרבנות ב נ"ך: עזרא ה-ו • רמב"ם: מלכים ומלחמותיהם י</p>
<p>21</p>	<p>ששי Friday</p>	<p>ל 30</p>	<p>א' דראש חודש אייר, טו לעומר עלות השחר _____ 4:56 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:55 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:15 שקיעה _____ 7:41 צה"כ לשיטת ר"ת _____ 8:54 בבלי: סוטה כג • ירושלמי: כלאים כ • תוספתא: קרבנות ג נ"ך: עזרא ז-ח • רמב"ם: מלכים ומלחמותיהם יא</p>
<p>22</p>	<p>שב"ק Shabbos</p>	<p>א 1</p>	<p>תזריע - מצורע, ב' ד"ח אייר, טז לעומר, ברוך עלות השחר _____ 4:55 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:54 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:14 שקיעה _____ 7:42 צה"כ לשיטת ר"ת _____ 8:55 בבלי: סוטה כד • ירושלמי: כלאים כא • תוספתא: קרבנות ד נ"ך: עזרא ט-י • רמב"ם: מלכים ומלחמותיהם יב</p>

Candle Lighting 7:23 הדלקת הנרות

Shabbos Ends 8:55 זמן מוצש"ק

אלעם וואס מענטשן רעדן אין די ספירה טעג, רעדן זיי נאר פון די ספירה פון יענעם טאג, און ווער עס פארשטייט גוט קען דאס רעדן און אויפכאפן. (ליקוטי מוה"ר"ן חלק א' סימן קפ"ב)